

Förutsättningar för AU som säkerhetsgemenskap avseende inomstatliga konflikter med transnationell inblandning

Påbyggnadskurs: Delkurs 3

Institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap,

Försvvarshögskolan, HT 2012

Peter Sjöberg

Handledare: Charlotte Wagnsson

Examinator: Kjell Engelbrekt



Abstract

The theory of 'security communities' is generally understood as "dependable expectations of peaceful change" between groups and whether or not the African Union can be said to meet that criteria has been contested in the research community. One of the central disagreements lie in the nature of the region's conflicts, of which a majority are intrastate but with tendencies of transnational involvement. This paper seeks to understand how extensive this involvement is and how it affects the possibility of classifying the African Union as a security community. The findings show that, despite some increased development in terms of cooperation between former adversaries, there is not sufficient support for the African Union to be a security community because of the deeply destabilizing effect some of the conflict involvements have on the perception of security and reciprocal trust in the region.

Keywords: African Union, Africa, Security communities, transnational involvement

Innehållsförteckning

Förkortningar	1
Inledning	2
Problemformulering	2
Syfte och frågeställning	3
Teori och tidigare forskning	4
Säkerhetssamarbeten och säkerhetsgemenskap	4
AU som säkerhetsgemenskap	6
Inom- och utomvetenskaplig relevans	10
Metod	10
Urval, material och källor	11
Källkritik	12
Operationalisering	12
Transnationell inblandning och internationalisering	12
Avgränsningar	13
Disposition	14
Konflikter inom AU 2002-2011	15
Djibouti och Eritrea (mellanstatlig gränskonflikt)	16
Etiopien (Ogaden och Oromo)	16
Somalia	17
Eritrea	18
Sudan (södra Sudan och Darfur)	18
Tchad	19
Centralafrikanska republiken	20
Libyen (Libyska inbördeskriget)	21
Algeriet och Mauretanien (AQIM)	21
Mali och Niger (det tredje tuareg-upproret)	22
Nigeria (Nigerdeltat)	23
Nigeria (islamiströrelser)	23
Senegal (Casamance)	24
Elfenbenskusten	25

Liberia (andra Liberiska inbördeskriget)	25
Kongo-Brazzaville	26
Angola (Cabinda)	26
Kongo-Kinshasa och Rwanda	27
Kongo-Kinshasa (Bundu-dia-Kongo)	28
Burundi	28
Uganda	29
Resultat	31
Analys	33
Libyen som hegemon	34
Resultatets betydelse för forskardebatten	35
Deutsch eller Adler och Barnett	36
Slutsats och Diskussion	36
Referenser	38

Tabeller och kartor

Tabeller

Tabell 1. Cronins sju säkerhetsarrangemang	4
Tabell 2. Transnationell inblandning i konflikter i AU-länder	32

Kartor

Karta 1. AU-länder och förekomst av konflikter juli 2002 till och med december 2011	15
Karta 2. AU-länder och konflikthinblandning juli 2002 till och med december 2011	31

Förkortningar

ADC	Democratic Alliance for Change
ADF	Allied Democratic Forces
AN	National Alliance
AQIM	Al-Qaida in the Islamic Maghreb
ATNMC	North Mali Alliance for Change
AU	Afrikanska Unionen (African Union)
BDK	Bundu-dia-Kongo
CNDD-FDD	National Council for the Defense of Democracy – Forces for the Defense of Democracy
CNDP	National Congress for the Defence of the People
CPJP	Convention of Patriots for Justice and Peace
ECOWAS	Economic Community of West African States
EIJM-AS	Eritrean Islamic Jihad Movement - Abu Suhail
FDLR	Democratic Forces for the Liberation of Rwanda
FLEC	Front for the Liberation of the Enclave of Cabinda
FN	New Forces
FUCD	Single Front for Democratic Change in Chad
GIA	Armed Islamic Group
GSPC	Group for Call and Combat
JEM	Justice and Equality Movement
LRA	Lord's Resistance Army
LURD	Liberians United for Reconciliation and Democracy
MEND	Movement for the Emancipation of the Niger Delta
MFDC	Movement of Democratic Forces in the Casamance
MJP	Movement for Justice and Peace
MNJ	Niger Movement for Justice
MODEL	Movement for Democracy in Liberia
MPCI	Patriotic Movement of Ivory Coast
MPIGO	Ivorian Movement for the Greater West
NDPVF	Niger Delta People's Volunteer Force
NPFL	National Patriotic Front of Liberia
NTC	National Transitional Council
OAU	Organisationen för afrikansk enhet (Organisation of African Unity)
OLF	Oromo Liberation Front
ONLF	Ogaden National Liberation Front
Palipehutu-FNL	Party for the Liberation of the Hutu People – Forces for the National Liberation
PRIO	Peace Research Institute Oslo
RAFD	Rally of Democratic Forces
SADC	Southern African Development Community
SLM/A	Sudan Liberation Movement/Army
SPLM/A	Sudan People's Liberation Movement/Army
TFG	Transitional Federal Government
UCDP	Uppsala Conflict Data Program
UFDD	Union of Forces for Democracy and Development
UFDR	Union of Democratic Forces for Unity
UNITA	The National Union for the Total Independence of Angola
URF	Union of Resistance Forces

Inledning

Afrikanska Unionen (AU) har sitt ursprung i den tidigare Organisationen för afrikansk enhet (OAU). Initiativet till en ny organisation kom 1999 på ett OAU-möte i Sirte av Libyens dåvarande ledare Muammar Gadaffi och AU sjösattes juli 2002. Till skillnad från OAU var ambitionen med den nya organisationen att den skulle vara en mer handlingskraftig aktör i Afrika, framförallt inom det säkerhetspolitiska området.¹ Att fokus låg på säkerhet speglas till exempel av det faktum att Freds- och säkerhetsdepartementet tilldelades fyra gånger så stor budget som Departementet för politiska frågor.²

AU har av många utmålats som den bästa lösningen för stabilitet och säkerhet i Afrika på grund av den ökade legitimitet som en regional organisation med politisk förankring i området ger. Det kan delvis förklaras med att AU, förutom att vara en reinkarnation av OAU, också är tätt sammankopplat med andra regionala organisationer i Afrika som exempelvis Economic Community of West African States (ECOWAS) i Västafrika och Southern African Development Community (SADC) i södra Afrika.³

En bakgrund till detta skifte var å ena sidan de omfattande säkerhetsproblem som kontinenten brottats med och internationella samfundets misslyckande att hantera dessa, men å andra sidan en nyväckt Pan-Afrikanism som knöt samman afrikanska länder med varandra och en vilja hos regionen att själv ta hand om sina problem inom ramen för ett regionalt samarbete.⁴

Problemformulering

En etablerad teori för transnationellt säkerhetssamarbete är teorin om säkerhetsgemenskaper. Den behandlar hur ett flertal aktörer åstadkommer en relation dem emellan som präglas av ömsesidig tillit och förtroende, gällande säkerhetspolitiken: Om flera stater ömsesidigt förväntar sig fredliga lösningar av konflikter varandra emellan ingår de i en säkerhetsgemenskap.⁵

Bland ledande teoretiker på området råder det delade meningar kring hur teorin ska tolkas och bäst appliceras på en Afrikansk kontext idag, då den ursprungligen utvecklades utifrån

¹ Ekengard 2008, s. 10

² Franke 2009, s. 100f

³ Ibid, s. 64, 68

⁴ Ibid, s. 87

⁵ Deutsch et al. 1957, s. 5

efterkrigstidens Europa.⁶ Vad är teori och vad är egentligen kontextuella artefakter och eurocentriska skygglappar?

I kärnan av den debatten står frågan hur man ska förhålla sig till de många konflikter som präglar säkerhetssituationen på kontinenten varav en absolut majoritet är inomstatliga. En del av detta berör hur man ska ställa sig till inomstatliga konflikter i förhållande till säkerhetsgemenskap överhuvudtaget, något som skulle kräva en mer djupgående teoretisk analys än vad den här uppsatsen kommer behandla.

Däremot har det hänvisats till förekomsten av transnationell inblandning i dessa konflikter, framförallt från andra länder i regionen. Oavsett om inomstatliga konflikter i sig är ett problem eller inte i sammanhanget så skulle en stor förekomst av transnationell inblandning i inomstatliga konflikter leda till att AU inte kan kallas säkerhetsgemenskap.

Här finns en empirisk lucka som den här uppsatsen ämnar fylla: är denna inblandning av den omfattningen att förutsättningarna saknas för att AU ska kunna klassas som potentiell säkerhetsgemenskap?

Samtidigt är det viktigt att påpeka att en *frånvaro* av belagd inblandning inte behöver innebära att förutsättningarna för AU som säkerhetsgemenskap är bevisad, åtminstone inom ramen för vad en kandidatuppsats tillåter. Detta på grund av svårigheten i att vara säker på att alla möjliga inblandningar är täckta och belagda. Det som däremot går att göra är att genom eventuell *närvaro* av inblandning testa om förutsättningarna saknas.

Syfte och frågeställning

Syftet med min uppsats är att skönja konfliktmönster i AU för att bedöma deras inverkan på AU som säkerhetsgemenskap. Tanken är att undersöka om det finns anledning att tro att konflikterna inom AU, avseende uppfattningen bland medlemsländer gällande *ömsesidiga förväntningar på fredliga lösningar av konflikter*, är så transnationella till sin karaktär att de förhindrar att AU går att se som en säkerhetsgemenskap.

För att undersöka detta ställer jag följande frågeställning:

I vilken utsträckning är AU:s medlemsstater inblandade i varandras inomstatliga konflikter och hur påverkar det förutsättningarna att betrakta AU som en säkerhetsgemenskap?

⁶ Franke 2009, s. 34f

Teori och tidigare forskning

Säkerhetssamarbeten och säkerhetsgemenskap

Cronin beskriver sju olika typer av säkerhetssamarbeten, från ett tillstånd av ”alla mot alla” och total frånvaro av gemensam identitet (*International state of nature*) till en fullständigt gemensam identitet som en statsgemenskap med ömsesidig identifiering och stöd staterna emellan (*Collective security system*). De fyra faktorer som styr kategoriseringen är gemensam identitet, konstitutiva regler, beteendemönster och huvudsakliga institutioner (se tabell 1).⁷

TABELL 1. Cronins sju säkerhetsarrangemang (Källa: Cronin 1999)

Security System	Common Identity	Constitutive Rules	Patterns of Behavior	Primary Institutions
International State of Nature	None	None	War of all against all	None
Balance of Power System	Statism	Sovereignty and Independence	Balancing and Bandwaggoning	Alliances
Concert System	Great Power	Multilateral Security Management	Consultation/Joint Action	Congresses/Summits
Pluralistic Security Community	Cognitive Regionalism	Peaceful settlements of disputes	Demilitarization and cooperation	Regional organizations and regimes
Common Security System	Institutional or ideological	Solidarity	Mutual Support	Transnational Association
Amalgamated Security Community	Pan-Nationalism	Collectivity as Singularity	Political Integration	Federal Government
Collective Security System	Cosmopolitan	Peace is indivisible	Collective action	International law and organizations

I denna redovisning av säkerhetssamarbeten finns säkerhetsgemenskap representerad, ett begrepp som Van Wageningen myntade redan 1952 men det var först när Deutsch applicerade teorin på en studie 1957 som den kom att bli en etablerad teori.⁸ Teorin bakom säkerhetsgemenskap bygger på idén om stater som integrerats till den grad att de löser sina konflikter med andra medel än fysiskt våld och att det råder ”dependable expectations of peaceful change” hos befolkningen.⁹ Ett klassiskt exempel på en säkerhetsgemenskap är Skandinavien där det länge har existerat ett ömsesidigt förtroende och där idén om väpnad konflikt länderna emellan är helt främmande.¹⁰

Teorin kan sägas ingå i ett större teoretiskt forskningsfält som behandlar frånvaron om krig och söker förklaringar till det. Dessa förklaringar sträcker sig på en skala från enbart

⁷ Cronin 1999, s. 4ff

⁸ Adler, Barnett 1998, s. 6

⁹ Deutsch et al. 1957, s. 5

¹⁰ Adler, Barnett 1998, s. 72

materialistiska/positivistiska (realism och neo-liberal institutionalism) till mer normativa (konstruktivism).¹¹ Säkerhetsgemenskapsteorin kan sägas ligga närmare den senare änden, för trots att konstruktivism inte etablerades som teori förrän 1989 har de båda mycket gemensamt när det kommer till synen på internationella relationer.¹² Väyrynen menar att materialistiska och samhällsliga förhållningssätt inte behöver vara i ett polärt förhållande till varandra utan faktiskt kan komplettera varandra¹³ och Bremberg kallar relationen mellan realistiska koncept och säkerhetsgemenskap för ”different modes of order-making in the international system”¹⁴.

Deutsch föreställde sig två typer av säkerhetsgemenskap: pluralistisk och amalgamerad. En amalgamerad säkerhetsgemenskap innebär att två eller fler enheter har slagits samman till en enda (exempelvis USA), medan en pluralistisk innefattar enheter vars suveränitet och självständighet kvarstår (exempelvis Norge och Sverige).¹⁵ Forskningen har dock nästan uteslutande kommit att beröra den pluralistiska eftersom det visat sig vara den vanligaste typen av säkerhetsgemenskap.¹⁶ Deutsch listar tolv villkor för en amalgamerad säkerhetsgemenskap, varav tre stycken gäller även för en pluralistisk: kompatibilitet av värden relevanta för beslutsfattande, politisk lyhördhet samt ömsesidig förutsägbarhet mellan medlemmar.¹⁷

Deutsch teori hamnade i skymundan delvis på grund av det bitvis hårda säkerhetspolitiska klimatet under det kalla kriget¹⁸ men väcktes efter dess slut åter till liv av konstruktivister mot bakgrund av en ny, mer identitets- och normfokuserad forskningsmiljö där Adler och Barnett är ett framstående exempel.¹⁹ De har istället använt sig av Taylors tre kriterier för att en relation ska räknas som säkerhetsgemenskap: delade identiteter och värderingar; direkt och mångsidig interaktion mellan parterna i specifika domäner; långsiktiga intressen och reciprocitet.²⁰

Adler och Barnett var även samtidigt beredda att frångå Deutsch idé om att en säkerhetsgemenskap måste innebära en *försäkran om total frånvaro* av konflikter och menar

¹¹ Adler, Barnett 1998, s. 438

¹² Ibid, s. 10 och Williams 2010 s. 97

¹³ Väyrynen 2000, s. 158

¹⁴ Bremberg 2012, s. 50

¹⁵ Deutsch et al. 1957, s. 6

¹⁶ Tuscisny 2007, s. 426

¹⁷ Deutsch et al. 1957, s. 66f

¹⁸ Tuscisny 2007, s. 426

¹⁹ Adler, Barnett 1998, s. 9

²⁰ Ibid, s. 31f

snarare att det centrala att man har säkerhetsreglerande normer.²¹ Vidare utvecklade de Deutsch teorier genom att lyfta fram utvecklingen av en säkerhetsgemenskap genom två olika teoretiska ramverk. Det första berör vilka faktorer som kan leda till en säkerhetsgemenskap vilka de presenterar genom tre 'tiers' (nivåer) där den första handlar om påskyndande faktorer, den andra om främjande faktorer och den tredje om nödvändiga faktorer.²²

Deutsch upptäckte i sina studier av historiska fall att övergången till en säkerhetsgemenskap ofta är en långdragen process utan en självklar gräns, att sätta en absolut tidpunkt på när en pluralistisk säkerhetsgemenskap är i många fall en omöjlighet.²³ En sådan bedömning är dessutom ännu svårare att analysera mitt i ett skeende.

Adler och Barnett löste detta genom att definiera tre nivåer på var i processen en säkerhetsgemenskap befinner sig: nascent (begynnande), ascendant (stigande) och mature (mogen). Den begynnande nivån innebär ingen strävan efter gemenskap utan handlar snarare om att försöka skapa institutioner för att sänka transaktionskostnader och möta eventuella hot. Nästa nivå, den stigande, präglas av förstärkta nätverk och i viss mån delade förväntningar på ett säkerhetssamarbete. Slutligen innebär den mogna nivån skapandet av en fullständig säkerhetsgemenskap med en gemensam identitet och ett djupgående säkerhetssamarbete.²⁴

Den här uppsatsen utvärderar framförallt den mest uttryckliga komponenten av säkerhetsgemenskapsteorin, det Deutsch kallar "Mutual predictability of behaviour"²⁵ och Adler och Barnett "The practice of reciprocity"²⁶ det vill säga ömsesidig tillit och förtroende till den andra parten.

AU som säkerhetsgemenskap

Om vi återvänder till Cronins lista över säkerhetsarrangemang (tabell 1) kan vi se att om det är någon kategori som AU har möjlighet att kvalificeras som så är det kategorin för pluralistisk säkerhetsgemenskap. Såväl identiteten som institutionerna bygger på en regional grund och ett säkerhetssamarbete är en central del av AU:s ambition.²⁷ Det som kan ifrågasättas är den konstitutiva faktorn "Peaceful settlements of disputes", vilken också är en

²¹ Adler, Barnett 1998, s. 33

²² Ibid, s. 37

²³ Deutsch et al. 1957, s 33ff

²⁴ Adler, Barnett 1998, s. 50ff

²⁵ Deutsch et al. 1957 s. 67

²⁶ Adler, Barnett 1998, s. 31f

²⁷ African Union, African Union in a Nutshell

skiljelinje i den forskardebatt som finns på området kring huruvida AU är en säkerhetsgemenskap eller inte.

En förespråkare av AU som säkerhetsgemenskap är Franke som utgår ifrån ett konstruktivistiskt perspektiv och ifrågasätter det positivistiska rationella perspektiv som hen anser är rådande i forskningsdiskursen.²⁸ Enligt Franke har det faktum att Deutsch studerade industriländer och inte utvecklingsländer gjort att forskningen på säkerhetsgemenskapsteori har snedvridits.²⁹

Denna snedvridning, menar hen, består av idén om att demokratisk fredsteori och ekonomiskt ömsesidigt beroende skulle vara en förutsättning för säkerhetsgemenskap, vilket av naturliga skäl får en förfördelande effekt när det kommer till utvecklingsländer. För att råda bot på detta föreslår Franke en förändring av konceptet:

Consequently, a slight redefinition of the concept [...] as zones of institutionalized security cooperation on the basis of shared values, norms and understandings helps to improve the applicability of the concept to specific areas of the developing world such as Africa³⁰

Förändringen skulle innebära tre saker: för det första att andra delade värden än bara liberala, (exempelvis Pan-Afrikanism) tillåts ligga till grund för säkerhetsgemenskap; för det andra ett skifte från att undvika krig till institutionaliserad konflikthantering vilket passar bättre i en afrikansk kontext; för det tredje en mer konstruktivistisk ontologi vilken i motsats till rationalistiska förhållningssätt klarar av att förklara de komplexa strukturer och relationer som förekommer i Afrika.³¹ Dessutom menar Franke att ”African countries have hardly fought each other since independence”³².

Hen har dock mött omfattande kritik. Nathan exempelvis menar att det saknas ömsesidiga förväntningar på fredliga lösningar av konflikter i Afrika och hänvisar till konflikter i och mellan afrikanska länder, men också indirekt genom rebellrörelser.³³ Hen menar dessutom att de formella säkerhetsöverenskommelser som Franke baserar sitt påstående om AU som säkerhetsgemenskap på i själva verket är bevis på motsatsen:

²⁸ Franke 2009, s. 16

²⁹ Ibid, s. 35

³⁰ Ibid, s. 35

³¹ Ibid, s. 35ff

³² Ibid, s. 234

³³ Nathan 2010, s. 110

The security agreements and mechanisms are themselves predicated on expectations of violence. The AU and the regional organisations are thus best characterised as communities of insecurity.³⁴

Även Williams ifrågasätter de abstrakta, institutionella mekanismer som AU är byggt på och ställer sig tvivlande till de afrikanska staternas möjligheter att komma överens och samarbeta bortom dessa mekanismer.³⁵ Williams håller visserligen med Franke om vikten av ett konstruktivistiskt perspektiv³⁶ men ifrågasätter i likhet med Nathan idén om AU som säkerhetsgemenskap med hänvisning till de konflikter som förekommit i regionen sedan AU bildades:

[...] the claim that Africa – the continent which during the last 20 years has suffered the highest proportion of armed conflict on the planet – should be characterised as the site of overlapping security communities, makes a mockery of the term³⁷

Hen anser att Franke, genom sitt försökt att omdefiniera begreppet säkerhetsgemenskap, har vattnat ur Deutsch ursprungliga betydelse och menar på att hen ”rejected the idea that a security community could exist in territories where large-scale internal violence occurred”³⁸.

Å andra sidan pekar exempelvis Tuscisny på det faktum att Deutsch huvudsakligen fokuserade på mellanstatliga relationer och stater beteende, inte inomstatliga skeenden.³⁹

Gebrewold anser att AU och andra regionala samarbeten visserligen skulle kunna benämnas som begynnande säkerhetsgemenskaper men framhåller också att det är problematiskt att framställa dem som det överhuvudtaget, exempelvis genom konceptet ”African solutions for African problems”. Hen anser att Afrika, på grund av sin svaga ställning i det internationella systemet i kombination med dess inre svaghet helt enkelt inte klarar av att ta hand om sig själv.⁴⁰

Tilly ser de dock de oroligheter som ändå förekommer i Afrika endast som en effekt av dess relativt nya kolonialhistoria och ser möjligheten till en säkerhetsgemenskap inom kontinenten:

Postwar sub-Saharan Africa gives the impression of having established one or more tacit security communities without benefit of formal organization. The turbulence of postwar

³⁴ Nathan 2010, s. 107

³⁵ Williams 2010, s. 100f

³⁶ Ibid, s. 99

³⁷ Ibid, s. 101

³⁸ Ibid, s. 101

³⁹ Tuscisny 2007, s. 427

⁴⁰ Gebrewold 2010, s. 84

struggles against European control disguises the near-absence of war among African states.⁴¹

Hen anser också, precis som Franke, att förkastandet av regionen som möjlig säkerhetsgemenskap snarare är resultatet av en jämförelse med rika västländer och Afrikanska länders tillkortakommanden på andra områden än en självständig bedömning av regionen i sig.⁴²

Regionala hegemoner

Enligt Deutsch kan regionala maktkärnor ('cores of strength') ha en positiv påverkan på utvecklingen av en säkerhetsgemenskap, som exempelvis England i Storbritannien eller Preussen i Tyskland.⁴³ Detta är en komponent som går igen hos Adler och Barnett:

We posit that the existence of powerful states that are able to project a sense of purpose, offer an idea of progress and/or provide leadership around core issues can facilitate and stabilize this phase.⁴⁴

Møller för ett liknande resonemang med utgångspunkt i hegemonisk stabilitetsteori som bygger på idén om hegemoner vilka är tonsättande inom ett specifikt område.⁴⁵ Dessa hegemoner är inte bara kärnor av rå makt utan är också 'regime drivers' vilka skapar en regim genom att övertyga andra om att dess egna intressen är allas och därigenom göra dessa till allmänna normer och principer:

One of the building blocks of a regime to which a prospective hegemon will need to pay attention is the formation of an 'epistemic community' in the sense of a network of actors sharing the same basic outlook and understanding⁴⁶

Møller menar att det finns förutsättningar för regionala hegemoner i Afrika och pekar ut Nigeria, Sydafrika och Libyen som tre kandidater på grund av de roller de alla haft i att driva igenom AU som regionalt gemenskapsprojekt.⁴⁷

⁴¹ Adler, Barnett 1998, s. 409

⁴² Ibid, s. 409

⁴³ Deutsch 1957 s. 38

⁴⁴ Adler, Barnett 1998, s. 52

⁴⁵ Møller 2009, s. 2

⁴⁶ Ibid, s. 5

⁴⁷ Ibid, s. 8

Inom- och utomvetenskaplig relevans

Då uppsatsens problemformulering utgår ifrån ett splittrat forskningsfält kring i vilken utsträckning AU kan sägas vara en säkerhetsgemenskap följer det naturligt att det potentiella inomvetenskapliga bidraget skulle bestå av en analys och slutsats som kan bidra till att klargöra detta. Det kan i sin tur hjälpa till att förstå AU:s möjligheter som säkerhetsaktör, men det kan även skapa förståelse på ett mer generellt plan:

One of our basic premises is that whatever we can learn about the process of forming security-communities should be helpful in an indirect way not only to planners, but also to existing international organizations.⁴⁸

Uppsatsen kan förhoppningsvis bidra till att klargöra hur moderna konflikter ska förstås i förhållande till regionala säkerhetssamarbeten i Afrika men även i andra delar av världen.

Metod

I sin studie av en serie historiska säkerhetsgemenskaper utgår Deutsch bland annat ifrån i vilken utsträckning en grupp förbereder sig för krig mot en annan grupp,⁴⁹ på ett liknande sätt är ambitionen med denna artikel att försöka koppla teorin till konkreta faktorer som kan säga oss någonting om relationerna mellan själva medlemsländerna.

För att svara på frågeställningen om påverkan av AU-länders konflikthinblandning på AU som säkerhetsgemenskap används en kvalitativ textanalys med en beskrivande ambition. Den görs genom att med utgångspunkt i alla väpnade konflikter hos AU-länder under tidsperioden juli 2002 till och med december 2011 utföra en klassindelade analys utifrån sekundärkällor. Enligt Esaiasson et al. genomförs en klassanalys genom att ”avgöra huruvida ett fenomen tillhör eller inte tillhör en given klass”,⁵⁰ vilket i den här uppsatsen är de två motsatsförhållandena närvaro eller frånvaro av inblandning av en eller flera AU-länder i en väpnad konflikt. Metoden bygger även på användning av uteslutande kategorier vilket gör sig väl i detta sammanhang.

Alternativa metodologiska tillvägagångssätt hade kunnat vara en fallstudie exempelvis utifrån en viss region inom AU, en textanalys med utgångspunkt i AU:s strategiska dokument eller en rent kvantitativ undersökning av konflikter på kontinenten. Risken med den sistnämnda änden av spektrumet, kvantitativ metod, är att AU:s medlemsländer inte sällan

⁴⁸ Deutsch et al. 1957, s. 7

⁴⁹ Ibid, s. 32

⁵⁰ Esaiasson, et al. 2005, s. 151

erbjuder en mycket komplex bild som kan vara svår att komma åt genom att enbart räkna variabler, omständigheter kan förändras snabbt vilket kan vara svårt att mäta. Å andra sidan kan de kontextuella faktorerna riskera att 'ta över' och göra det svårt att generalisera utifrån det man hittar. Då teorin om säkerhetsgemenskap har sin utgångspunkt i identitet hade en studie av organisationens dokument kunnat vara fördelaktig, problemet är bara att AU är en organisation utan varken tradition av dokumentation eller publicering av denna vilket skulle göra det svårt att hitta passande material.

Urval, material och källor

För att på ett systematiskt sätt behandla väpnade konflikter krävs systematisk data på dessa över tid. De två mest använda uppsättningarna av konfliktdata är Correlates of War (Från University of Michigan) och Armed Conflict Dataset (Sammanställt av Uppsala Conflict Data Program [UCDP] samt Peace Research Institute Oslo [PRIO]).

Correlates of War har fokus på krig vilket definieras som minst 1000 dödade, medan Armed Conflict Database har flera nivåer där den lägsta är på 25 dödade.⁵¹ Då uppsatsen berör konflikter där lågintensivt våld och mindre grupperingar är vanligt förekommande används Armed Conflict Dataset. Det innehåller alla väpnade konflikter i världen (där åtminstone en part varit en regering) mellan 1946 och 2011, varav alla mellan juli 2002 och december 2011 i något av AU:s medlemsländer har använts i den här uppsatsen.⁵²

För att närmare analysera varje övergripande konflikt har andrahandskällor använts som innehåller ytterligare information om de konflikter, länder och aktörer som förekommer. De källor som använts är huvudsakligen:

- UCDP:s konfliktencyklopedi vilken är baserad på de primärdata som uppsatsen har som utgångsläge
- Faktadatabaserna Landguiden och Säkerhetspolitik.se som drivs och underhålls av Utrikespolitiska Institutet respektive Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap
- International Crisis Group, en oberoende och självständig organisation som strävar efter att förhindra och lösa konflikter⁵³
- FN-rapporter på de konflikter och konfliktområden som behandlas
- Aktuella, vetenskapliga rapporter

⁵¹ Sandler och Hartley (red.) 2007, s. 714f

⁵² Gleditsch, al. 2002

⁵³ International Crisis Group, About Crisis group

- Kompletterande information från erkända nyhetskällor som exempelvis BBC och Reuters

Källkritik

Pålitligheten i UCDP/PRIO:s data är att anse som hög då de använder sig av en stor mängd källor och använder sig av ett tydligt och transparent metodologiskt ramverk.

Däremot innebär användningen av andrahandskällor i undersökandet av varje konflikt en källkritisk problematik då det är svårt att vara säker på reliabiliteten i uppgifterna som dessa källor erbjuder. Däremot är det ett generellt problem i de mycket fragmenterade konflikter och konfliktområden som uppsatsen studerar. Därför anses de valda källorna utgöra det bästa underlaget med tanke på de rådande omständigheterna.

Operationalisering

Då en konflikt registreras i Armed Conflict Dataset när den når 25 dödade,⁵⁴ kan en övergripande konflikt under en längre tidsperiod representeras av flera poster vilka då slås ihop till en analysenhet. Detta gäller även när flera konflikter inom samma område utkämpas med snarlika mål (exempelvis störta en viss regering) eller när två aktörer har konflikter som överlappar varandra i den utsträckning att det går att betrakta som olika delar av samma övergripande konflikt. Detta tillvägagångssätt kan visserligen få vissa konflikter att framstå som mindre omfattande eller 'tunga' men är i sig inte avgörande för validiteten då det är samma underlag som undersöks som om delkonflikterna skulle redogöras separat.

För att spåra förekomsten av det Deutsch kallar "Mutual predictability of behaviour" och Adler och Barnett "The practice of reciprocity" mellan AU:s medlemsländer appliceras följande analysfråga på varje övergripande konflikt:

Finns det någon inblandning i konflikter inom AU av andra AU-medlemsstater, genom exempelvis ekonomiskt eller materiellt stöd, träning, aktiv eller passiv upplåtelse av territorium eller direkt militär inblandning.

Transnationell inblandning och internationalisering

De dispyter med transnationell inblandning som finns registrerade i UCDP/PRIO definieras på följande vis i manualen:

⁵⁴ UCDP, Definition of Armed Conflict

Internationalized internal armed conflict occurs between the government of a state and one or more internal opposition group(s) with intervention from other states (secondary parties) on one or both sides.⁵⁵

Det finns två problem med denna definition med hänseende till frågan om säkerhetsgemenskap: Det första är att den inte säger något om huruvida inblandning av andra stater sker som någon form av fredsstyrka sanktionerat antingen av det internationella samfundet eller genom regionala organisationer. Sådan inblandning är inte aktuell i den här uppsatsen då den snarare är ett uttryck för stärkt gemenskap inom ett område än ett hot mot densamma. Det finns givetvis gråzoner där stater till synes agerar under samarbetsorganisation men gör det av egna intressen och ibland också okontrollerat.

Det andra problemet är att endast intervention nämns och inte annan inblandning genom exempelvis finansiering, materiel eller mer passivt, territoriellt stöd. Gleditsch menar att det är ett misstag att bortse från den typen av inblandning då den ha minst lika stor påverkan på konflikten som mer traditionell intervention:

States often intervene in more indirect ways in disputes in other states, for example through covert support to one of the parties, not interfering in arms transactions, or permitting rebels to operate on their territory. Such indirect support seems at least as important as direct intervention in ongoing civil wars but has received little attention in existing work⁵⁶

I den här uppsatsen används därför transnationell inblandning för att beskriva all typ av inblandning av ett annat lands regering i en väpnad konflikt förutom öppen intervention som sker med internationella samfundets goda minne.

Värt att nämna är också att aktörerna själva kan ha olika intressen i hur den väpnade konflikten de deltar i uppfattas och bedöms av omvärlden. Regeringssidan kan mycket väl föredra att den klassas som en inomstatlig konflikt medan motståndssidan hellre ser att den klassas en internationaliserad.⁵⁷

Avgränsningar

Jag har avgränsat mig tidsmässigt från juli 2002 då AU etablerades till och med december 2011 som är så långt som UCDP/PRIO:s data sträcker sig till. Geografiskt håller jag mig till de länder som under hela tidsperioden varit medlemmar i AU, vilket utesluter Marocko som

⁵⁵ Themnér 2012, s. 1

⁵⁶ Gleditsch 2007, s. 296

⁵⁷ Gasser 1983, s. 148

på grund av OAU/AU:s ställningstagande i Västsahara-frågan inte varit medlem sedan 1984⁵⁸ samt Madagaskar som under längre perioder varit avstängd från organisationen⁵⁹.

Väpnade konflikter

De flesta väpnade konflikter jag har undersökt präglas av omfattande inblandning av otaliga grupper av politisk, religiös och etnisk bakgrund av vilka många är eller har varit inblandade i våldsamheter av olika slag, dessutom finns det många konflikter i området som helt saknar statliga aktörer. Då det teoretiska utgångsläget för uppsatsen behandlar mellanstatliga relationer krävs ett specifikt mått på vad en väpnad konflikt innebär, därför används UCDP/PRIO:s definition av begreppet:

An armed conflict is a contested incompatibility which concerns government and/or territory where the use of armed force between two parties, of which at least one is the government of a state, results in at least 25 battle-related deaths.⁶⁰

De begränsningar denna definition innebär kan göra att det finns vissa aktörer som inte tas upp eller att konflikter kan upplevas fragmentiserade, men som alltid när man har att göra med omfattande material måste gränsen dras någonstans och då framstår UCDP/PRIO:s avgränsning som mest rimlig.

Disposition

Studien börjar med en redogörelse av primärdata i form av konflikter inom AU:s länder från juli 2002 till och med december 2011 och hur dessa ordnats numerärt enligt övergripande konflikter (se *Operationalisering*). Vidare redogörs dessa övergripande konflikter en och en med hänseende till historisk kontext, aktörer och slutligen transnationell inblandning.

Därefter följer en analys där utfallet analyseras och sammanfattas i relation till AU som säkerhetsgemenskap enligt frågeställningen. Studien avslutas med en del för slutsats och diskussion kring vilken betydelse resultatet har samt förslag på hur ämnet kan undersökas vidare.

⁵⁸ BBC News 2001-07-08

⁵⁹ BBC News 2009-03-20

⁶⁰ UCDP, Definitions: Armed Conflict (state based)

Konflikter inom AU 2002-2011

Mellan juli 2002, då AU blev aktivt, fram till december 2011 uppstod 113 konfliktsituationer hos dess medlemmar då ett flertal parter (varav minst en var en stat) använde militär maktutövning. Dessa konfliktsituationer har jag slagit samman i mer övergripande konflikter vilket har resulterat i 21 konflikter, varav en kan klassas som mellanstatlig (mellan Djibouti och Eritrea) och övriga 20 klassas som inomstatliga konflikter.

KARTA 1. AU-länder och förekomst av konflikter juli 2002 till och med december 2011



Djibouti och Eritrea (mellanstatlig gränskonflikt)

Den enda mellanstatliga konflikten under perioden består av en gränsdragningsdispyt mellan Djibouti och Eritrea. Den var en fortsättning på en återkommande tvist kring området Ras Doumeira och ön Il Doumeira.⁶¹

Konflikten började med att Eritrea tidigt 2008 rörde sig över gränsen på land med den påstådda avsikten att utföra någon form av arbete vilket visade sig vara ett militärt befästande av Eritreanska trupper på den Djiboutiska sidan av gränsen.⁶² Efter månader av diplomatisk eskalering genom anklagelser från Djibouti och förnekande från Eritrea utbröt stridigheter som varade i två dagar och resulterade i ca 35 döda.⁶³

Konflikten kan ses som en territoriell dispyt som delvis har sitt ursprung i oklarheter kring den ursprungliga gränsdragningen. Samtidigt går det inte att bortse från det faktum att konflikten färgats av andra konflikter i regionen, exempelvis de bådas stöd för olika sidor i Somalia eller Djiboutis strategiska betydelse för Etiopien.⁶⁴

Etiopien (Ogaden och Oromo)

Sedan sjuttioalet har relationen mellan de olika regeringarna och andra politiska rörelser i landet pendlat mellan diplomati och väpnat våld. Under perioden 2002-2011 var det två av dessa rörelser som tog till våldshandlingar för sin sak: ONLF och OLF.

Enligt Ogaden National Liberation Front (ONLF) har folket i Ogaden i sydöstra Etiopien blivit koloniserat mot sin vilja. De har därför tagit till militärt våld (framförallt bombdåd och kidnappningar) för att göra området självständigt.⁶⁵ Det finns en stark etnisk dimension i konflikten i och med att det bor många etniska somalier i Ogaden (som även kallas för 'Somaliregionen'), men Hagmann menar att det är kortsiktigt att se konflikten som en mellan två etniska block och hänvisar till den relativa etniska mångfalden i både Somalia och Etiopien.⁶⁶ I sitt politiska program kallar ONLF även sin kamp för en "misrepresentation of our struggle as a border conflict between Somalia and Ethiopia".⁶⁷ Samtidigt går det inte att bortse ifrån att situationen präglas av tidigare konflikter mellan de båda staterna.⁶⁸

⁶¹ Cornwell, Richard 2008-05-08

⁶² S/2008/294 2008-05-05, s. 4f

⁶³ UCDP, Djibouti – War & minor conflict; Djibouti - Eritrea

⁶⁴ Ibid

⁶⁵ Bloom och Kaplan 2007-11-01

⁶⁶ Hangman, 2007-09-21

⁶⁷ ONFL, Political programme of the Ogaden national liberation front (ONFL)

⁶⁸ Holmertz 2012-03-15, Etiopien; Utrikespolitik och försvar, Landguiden

Precis som ONLF strävar Oromo Liberation Front (OLF) efter frigörelse från det de ser som kolonisering från Etiopiens sida, men till skillnad från folket i Ogaden utgör oromofolket ungefär en tredjedel av Etiopiens befolkning⁶⁹ och delstaten Oromia är både Etiopiens största och centralt belägen.⁷⁰ Rörelsens mål är att etablera "New Democratic Federal Republic of Ethiopia"⁷¹ vilket sker genom lågintensiv kamp. Det ska ses mot bakgrund av att trakasserier och förföljelse från regeringspartiet Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front som också har terroriststämplat OLF.⁷²

Oromofolket finns även i Kenya och Somalia men till skillnad från ONLF har inte OLF något stöd genom detta, tvärtom har Etiopien samarbetat med Kenya för att förhindra att rörelsen agerar på deras sida om gränsen. Samtidigt är det svårt att veta exakt hur internationaliserad konflikten är eftersom lite information om den lämnar landet.⁷³

Enligt FN-rapporter har både OLF- och ONLF-trupper haft ett nära samarbete med Eritreas regering som beväpnat, tränat och upplåtit baser åt rörelserna för attacker mot Etiopiska regeringsstyrkor.⁷⁴ Detta bekräftas av hemligstämplade, diplomatiska meddelanden från USA:s ambassad i Addis Abeba.⁷⁵

Somalia

Somalias moderna historia har präglats av inomstatliga konflikter med koppling till såväl etnicitet och klantillhörighet som religion och territoriella anspråk, allt mot en bakgrund av svår fattigdom och svält. Maktförhållandena under 00-talet har växlat men det har huvudsakligen handlat om en maktkamp mellan regeringstrupper och muslimska grupperingar som haft målen att få trupperna från grannlandet Etiopien att lämna landet och omvandla Somalia till en islamistisk stat. Dessa grupperingar växte fram ur det vakuum som uppstod i frånvaron av en central regering och bestod av muslimska domstolar, flera med kopplingar till internationella terroristnätverk. Dessa gick 2004 ihop i ett råd vars militanta gren Al Shabaab (med kopplingar till Al-Qaida) tillsammans med allierade klaner står för det väpnade våldet.⁷⁶

⁶⁹ Holmertz 2011-08-22, Etiopien; Befolkning & språk, Landguiden

⁷⁰ Holmertz 2012-08-22, Etiopien; Politiskt system, Landguiden

⁷¹ OLF, OLF Mission

⁷² Themné 2011-10-04, Etiopien; Fördjupning

⁷³ UCDP, Etiopien – War & minor conflict; Etiopien: Oromiya

⁷⁴ S/2011/433 2011-07-18 United Nations Security Council s. 76

⁷⁵ USA:s ambassad i Addis Abeba 2006-06-28

⁷⁶ Lindberg, Nilsson 2012-10-16, Somalia; Fördjupning

Regeringssidan representerades från 2004 av den relativt svaga Transitional Federal Government (TFG) som tog hjälp av sina grannländer och senare även fredsbevarande AU-styrkan AMISOM för att bekämpa de islamistiska grupperingarna.⁷⁷ Framförallt Etiopien har varit djupt engagerat i konflikten och även om man haft ett öppet militärt samarbete med övergångsregeringen TFG 2006-2009 har landet även agerat utanför det samarbetet och enligt FN-rapporter stött lokala miliser samt haft tillfälliga baser och tusentals soldater i landet, helt i strid med det vapenembargo som vilat på Somalia.⁷⁸ Dessutom har bland annat Uganda stöttat TFG i strid med vapenembargot.⁷⁹

Även regeringsmotståndarna har fått hjälp och stöd, framförallt från grannlandet Eritrea som tillhandahållit omfattande finansiering, vapen och militär träning.⁸⁰ Även Libyen, och Egypten har stöttat islamistiska grupperingar, främst genom militär materiel och träning.⁸¹

Eritrea

Den islamska rebellrörelsen Eritrean Islamic Jihad Movement - Abu Suhail (EIJM-AS) har länge fört en lågintensiv, militär kamp för att störta den nationalistiska och huvudsakligen kristna regeringen och införa en islamistisk stat.⁸²

EIJM-AS har framförallt varit baserad i Kassaladistriktet i Sudan precis vid gränsen mellan de två länderna och har haft sitt militära fokus kring gränsområdet. Rörelsen har även stötts av Sudan, men i takt med att relationen länderna emellan förbättrades försvann det stödet.⁸³

Sudan (södra Sudan och Darfur)

Mellan 1983 och 2005 pågick ett inbördeskrig i Sudan mellan Sudan People's Liberation Movement/Army (SPLM/A) i söder och regeringen i norr. Bakgrunden till konflikten går att hitta i den stora etniska och religiösa skillnad som finns mellan befolkningarna i norr och söder men även i de omfattande resurser som finns i de södra och mellersta delarna av landet.⁸⁴

Liknande spänningar ledde till ett uppror i Darfur 2003 som övergick till ett blodigt inbördeskrig mellan rebellgrupperna Sudan Liberation Movement/Army (SLM/A) och

⁷⁷ UCDP, Somalia – War & minor conflict; Somalia: Government

⁷⁸ S/2011/433 2011-07-18 United Nations Security Council s. 51

⁷⁹ S/2006/913 2006-11-22, United Nations Security Council s. 27f

⁸⁰ S/2008/769 2008-12-10, United Nations Security Council s. 25

⁸¹ S/2006/913 2006-11-22, United Nations Security Council s. 21-26

⁸² UCDP, Eritrea – War & minor conflict; Eritrea: government

⁸³ Lindberg, Högladh 2012-06-20, Eritrea; Fördjupning

⁸⁴ UCDP, Sudan – War & minor conflict; Sudan: government

Justice and Equality Movement (JEM) på ena sidan och regeringstrupper och den regeringsstödda Janjaweed-milisen bestående av arabiska nomadkrigare på den andra.⁸⁵

Situationen i Darfur har länge varit nära kopplad till grannlandet Tchad och landet delar både en omfattande gräns med Darfur och grupper med gemensam etnisk tillhörighet vilket leder till en stor rörlighet. Tchads presidenten tillhör exempelvis samma folkgrupp som många i Darfur, och Tchadiska regeringstrupper har setts djupt inne i Darfur. Samtidigt har det troligtvis skett i jakt på inhemska rebeller som korsat gränsen och även om det har förekommit materiellt stöd från Tchad till både SLM/A och JEM så har det av politiska skäl inte kunnat ske öppet.⁸⁶

Eritrea har stöttat de båda Darfuriska rebellrörelserna och har tillhandahållit såväl träning och politiskt stöd som materiel och vapen⁸⁷, något som dock ändrades i och med förbättrade relationer länderna emellan. Libyen som länge varit inblandad i konflikter i Sudan tros ha stöttat både SLM/A och JEM, framförallt ekonomiskt. Dessutom har det funnits en omfattande Darfur-diaspora i Libyen som tros bidra med ekonomiskt och annat stöd för framförallt SLM/A.⁸⁸

Tchad

Tchad har under sin postkoloniala historia haft få år utan krig och i likhet med situationen i Sudan har det funnits en viss delning mellan norr och söder på grund av etniska och religiösa skillnader.⁸⁹

En uppsjö av olika militära grupper i olika konstellationer har under 00-talet tagit till vapen i Tchad för att försöka störta regeringen. Rally of Democratic Forces (RAFD) bildade tillsammans med Single Front for Democratic Change in Chad (FUCD) 2006 Union of Forces for Democracy and Development (UFDD) bara för att se FUCD lämna UFDD för regeringsstyrkorna strax därefter. RAFD/UFDD bildade 2008 National Alliance (AN) tillsammans med andra rebellrörelser som året därpå expanderade och bytte namn till Union of Resistance Forces (URF).

Tchads och Sudans konflikter har varit knutna till varandra och under andra hälften av 00-talet har ett de facto proxy-krig förts av länderna genom omfattande stöd till rebellgrupper i varandras länder.⁹⁰

⁸⁵ Holmertz 2012-11-23, Sudan; Aktuell Politik; Darfur, Landguiden

⁸⁶ S/2006/65 2006-01-30, United Nations Security Council s. 29

⁸⁷ Ibid s. 27

⁸⁸ Ibid s. 29

⁸⁹ Institutionen för freds- och konfliktforskning 2012-09-10, Tchad; Fördjupning

Centralafrikanska republiken

Ökade etniska och politiska oroligheter under 90-talet utmynnade i öppen konflikt 2001 när soldater från den tidigare fördelade folkgruppen Yakoma och militärens egna stabschef Bozizé gjorde revolt med ambitionen att störta den sittande regeringen, vilket de till slut lyckades med 2003.

Efter vad som bedömdes som ett fritt och rättvist val 2005 ur viket Bozizé gick segrande bildades en ny rebellrörelse, Union of Democratic Forces for Unity (UFDR), vilken bestod av grupperingar som av ekonomiska, etniska och politiska skäl motsatte sig Bozizé och hans regering.⁹¹ Stridigheter uppstod 2006 mellan UFDR och Bozizés regeringstrupper i landets norra delar och pågick till 2007 då ett fredsavtal slöts mellan parterna.⁹²

Trots detta fortsatte oroligheterna i landet genom mindre väpnade grupper, men eskalerade 2009 när rebellgruppen Convention of Patriots for Justice and Peace (CPJP) utförde större attacker i de nordöstra delarna. Stridigheter pågick till 2011 då parterna undertecknade ett fredsavtal.⁹³

Tydligt är att de olika konflikterna i regionen är starkt relaterade och Giroux, Lanz och Sguaitamatti menar på att konflikterna i Tchad, Sudan och Centralafrikanska republiken är så sammanlänkade att de snarare är att se som ett gemensamt konfliktsystem.⁹⁴ Tchad har exempelvis varit mycket inblandade i konflikten i Centralafrikanska republiken, bland annat indirekt genom stöd till Bozizé i hans maktövertagande men även direkt genom militära aktioner mot Centralafrikanska rebeller på Centralafrikanskt territorium.⁹⁵ Som ett resultat av Sudans och Chads rivalitet har Sudan bistått Bozizés rebellmotståndare med bland annat vapen och militär rådgivning.⁹⁶

Libyen som tidigare varit inblandad i Centralafrikanska affärer och som hade geopolitiska intressen i landet var involverad även under 00-talet, men framförallt genom fredsbevarande trupper och dylikt som åtminstone gav sken av legitimitet.⁹⁷

Andra länder som varit inblandade var Kongo-Brazzaville, Kongo-Kinshasa och Gabon vilka stöttade Bozizés revolt.⁹⁸

⁹⁰ UCDP, Chad – War & minor conflict; Chad: government

⁹¹ Giroux, Lanz, Sguaitamatti 2009, s. 5, 8

⁹² UCDP, Central African Republic – War & minor conflict; Central African Republic: government

⁹³ Reuters 2011-06-13

⁹⁴ Giroux, Lanz, Sguaitamatti 2009, s. 2

⁹⁵ Ibid, s. 7f

⁹⁶ International Crisis Group 2007-12-13, s. 26

⁹⁷ Giroux, Lanz, Sguaitamatti 2009, s.16

⁹⁸ Ibid, s. 7

Libyen (Libyska inbördeskriget)

I samband med den arabiska våren som 2011 svepte genom Nordafrika revolterade Libyens befolkning mot sin diktator i vad som kom att bli det Libyska inbördeskriget. Tidigt i konflikten bildades National Transitional Council (NTC) som en övergripande motståndsguppering vilken samlade landets rebellgrupper i kampen mot Gaddafi-trogen militär. För att stå emot NTC som backades upp av en NATO-ledd insats bestående av ett tjugotal västländer, använde sig Gaddafi av legosoldater huvudsakligen från Västafrika.⁹⁹

Algeriet beskylldes mitt under konflikten av rebellerna för att förse Gaddafi med vapen, vilket dock förnekades av Algeriska regeringen som hävdade att man följde FN:s resolution 1973 som förbjöd den typen av inblandning.¹⁰⁰

Konflikten slutade efter åtta månaders stridigheter och Gaddafi hittades och dödades i sin hemstad Sirte, samma stad där Afrikanska Unionen etablerades nio år tidigare.¹⁰¹

Algeriet och Mauretanien (AQIM)

Algeriet – Algeriet har en rik postkolonial historia av våldsamma motståndsrörelser och även om det funnits islamistiska sådana sedan 80-talet skedde ett skifte bland dessa i början av 90-talet. Istället för att åstadkomma en demokrati med våld riktat mot militären uppstod rörelser som Armed Islamic Group (GIA) vilka strävade efter att etablera en fundamentalistisk, islamistisk stat genom användandet av omfattande våld även mot civila.¹⁰²

1998 bildades en utbrytargrupp från GIA med namnet Group for Call and Combat (GSPC) som återvände till fokuset på militära mål men behöll ambitionen att etablera en islamistisk stat. 2007 bytte de namn till Al-Qaida in the Islamic Maghreb (AQIM) och anpassade sig till Al-Qaidas ramverk för internationell, islamistisk terrorism.¹⁰³

Mauretanien – Rörelsen har helt klart en internationell dimension, något som manifesterats i de överenskommelser som flera länder i regionen (Algeriet, Niger, Mali och Mauretanien) har nått om att agera mot AQIM. I samband med en militärkupp i Mauretanien 2008 passade AQIM på att demonstrera sina transnationella ambitioner genom att förklara den nya regimen anti-islamistisk. Under 2010 och 2011 skedde också flera sammandrabbningar mellan AQIM och Mauretansk militär.¹⁰⁴

⁹⁹ UCDP, Libya – War & minor conflict; Libya: government

¹⁰⁰ Zakaria, Tabassum, 2011-07-23

¹⁰¹ UCDP, Libya – War & minor conflict; Libya: government

¹⁰² Harmon 2010, s. 13 f

¹⁰³ Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999) and 1989 (2011), 2011-04-28

¹⁰⁴ UCDP, Libya – War & minor conflict; Government: Mali

Eventuellt transnationellt stöd till GIA och GSPC/AQIM är svårt att bedöma då det finns mycket lite information på området och mycket tyder istället på att åtminstone AQIM snarare finansierar sin verksamhet genom kidnappningar och internationell kriminalitet. Det har funnits antydningar om stöd från Sudan.¹⁰⁵

Mali och Niger (det tredje tuareg-upproret)

Tuaregerna som etnisk grupp består av ca 1,5-1,7 miljoner människor utspridda över flera länder i Sahel och Sahara: Nigeria, Algeriet, Burkina Faso, Libyen, men framförallt i Mali och Niger. Den minoritetsställning tuaregerna har befunnit sig i sina respektive samhällen har ofta lett till ekonomisk och politisk utanförskap vilket som legat till grund för konflikter mellan Tuaregiska rebellrörelser och regeringstrupper i Mali och Niger.¹⁰⁶ 2006 blossade motsättningar upp mellan regeringstrupper och rebellgrupper i båda länderna i vad som kom att kallas det tredje tuareg-upproret.¹⁰⁷

Mali – Maliska rebeller har slagits för ökat inflytande och självstyre för invånarna i Azawad-området i norra Mali, en konflikt som verkade lugna ner sig i och med en ny regering 2002 som använde sig av diplomatiska medel men som blossade upp igen 2006. 2007 bröt sig mindre grupp rebeller sig ur det större Democratic Alliance for Change (ADC) och bildade North Mali Alliance for Change (ATNMC) vilka utförde ett flertal större attacker.¹⁰⁸

Niger – Parallellt med detta bildades 2007 gruppen Niger Movement for Justice (MNJ) som tog till våld mot vad den uppfattade som den Nigeriska regeringens behandling av den Tuaregiska minoriteten men även korrupta hantering av landet som helhet.¹⁰⁹

Militära framgångar för regeringstrupperna, internationella påtryckningar och inre stridigheter inom rebellgrupperna drev fram förhandlingar vilket 2009 ledde till ett fredsavtal i både Nigeria och Mali.¹¹⁰

Stödet från Libyens Gaddafi-regim till tuaregerna var alltid starkt och relationen god, något som blev tydligt när en stor andel tuareger som slagits för Gaddafi under Libyska inbördeskriget 2011 återvände till Mali. Gaddafi har beskyllts för att ha köpt lojalitet hos

¹⁰⁵ USA:s ambassad i Alger 2007-07-12

¹⁰⁶ Emerson 2011, s. 671

¹⁰⁷ Ibid, s. 678

¹⁰⁸ UCDP, Mali – War & minor conflict; Mali: Azawad

¹⁰⁹ Emerson 2011, s. 674

¹¹⁰ Ibid, s. 678

grupper i Sahel och Västafrika, bland annat tuaregerna, genom spridandet av oljepengar i regionen.¹¹¹

Mauretanien har av Mali beskyllts för att stödja tuaregrebeller med vapen, bränsle och pengar som politisk bestraffning för Malis fördömande av militärkuppen i Mauretanien 2008.¹¹²

Nigeria (Nigerdeltat)

Det oljerika Nigerdeltat vid Nigerias kust har länge varit skådeplats för konflikt mellan landets regering och de som lever där, framförallt Ijaw-folket som är en av de största folkgrupperna. Den största och våldsammaste rebellgruppen i området var Niger Delta People's Volunteer Force (NDPVF) vilka sa sig representera Ijaw-folket och strävade efter att ta kontroll över lokala råoljeresurser samt nå självständighet för Nigerdeltat, vilket 2004 ledde till sammandrabbningar med regeringstrupper.¹¹³

Det hela slutade i en vapenvila efter några månader där parterna gick med på nedrustning av rebellerna mot ökad utveckling i området, men i praktiken gick många NDPVF-soldater istället över till den nystartade Movement for the Emancipation of the Niger Delta (MEND).¹¹⁴

Det finns inga tecken på att NDPVF skulle ha fått något transnationellt stöd.

Nigeria (islamiströrelser)

Ända sedan Nigerias självständighet har landet plågats av motsättningar mellan det muslimska norr och det kristna söder vilka har sin bakgrund i en ojämn utveckling mellan de båda områdena under kolonialtiden.¹¹⁵

2004 utförde den islamistiska gruppen Ahlul Sunnah Jamaa en serie attacker med målet att införa en islamistisk stat i norra Nigeria men slogs snabbt ner av regeringstrupper. 2007 uppstod åter stridigheter mellan regeringstrupper och en islamistisk gruppering som misstänktes tillhöra samma rörelse.¹¹⁶

Islamistiska och västfientliga Boko Haram (vars officiella namn är Jama'atu Ahlis Sunna Lidda'awati wal-Jihad) delar religiös inriktning och geografisk hemvist med Ahlul Sunnah

¹¹¹ Gettleman 2001-03-15

¹¹² USA:s ambassad i Nouakchott 2009-01-06

¹¹³ Florquin och Berman (ed.) 2005, s. 13, 19

¹¹⁴ UCDP, Nigeria – War & minor conflict; Nigeria: Niger Delta

¹¹⁵ Rustad 2008, s. 2

¹¹⁶ UCDP, Nigeria – War & minor conflict; Nigeria: Northern Nigeria

Jamaa men strävar efter att störta regeringen och införa islamistiskt styre i hela landet. Rörelsen bildades 2002 men det var inte förrän 2009 som den väpnade konflikten påbörjades på allvar och mellan 2009 och 2011 dödades över tusen personer i strider mellan Boko Haram och regeringstrupper.¹¹⁷

Det finns indikationer på kopplingar till andra islamistiska terrornätverk och det spekuleras i huruvida Boko Haram mottagit stöd från andra länder.¹¹⁸ Samtidigt saknas adekvat information och rörelsen är så pass fragmenterad och utspridd till sin natur att det är svårt att få något grepp om dess struktur.

Senegal (Casamance)

Casamanceregionen i Senegal är inklämd mellan Gambia och Guinea Bissau vilket isolerar den från resten av landet och en majoritet av befolkningen är en etnisk minoritet som talar ett eget språk (diola). Dessa förutsättningar parade med socioekonomisk negligering och orättvisor ledde till protester på 70- och 80-talet vars brutala hantering från regeringshåll lade grunden för de separatistiska stridigheter som präglat området sedan dess.¹¹⁹

Dessa har framförallt letts av rebellrörelsen Movement of Democratic Forces in the Casamance (MFDC) som finns i området. Stridigheterna var framförallt aktiva i början av 00-talet och låg sedan något vilande, troligtvis på grund av splittringar och bristande stöd från Guinea-Bissau, för att återigen blossa upp 2009.¹²⁰

Historiskt sett har den viktigaste understödjaren varit Guinea-Bissau, bland annat på grund av etniska och kulturella kopplingar¹²¹, ett stöd som avtog under slutet av 90-talet för att istället ersättas av militärt motstånd 2005 då landet bestämde sig för att driva ut rebeller från sina norra områden. Förutsättningarna förändrades återigen 2009 när landets president och militära chef mördades.¹²²

Gambia har misstänkts för att stödja rebellerna, bland annat genom att kanalisera vapen från Iran¹²³, och MFDC har enligt uppgifter tillåtits att ha baser på Gambiskt territorium. Den Senegalesiska regeringen har dessutom beskyllt Libyen för att de bistått MFDC med vapen via Mauretania.¹²⁴

¹¹⁷ UCDP, Nigeria – War & minor conflict; Nigeria: Government

¹¹⁸ Danjibo 2009, s. 10

¹¹⁹ Evans 2004, s. 2ff

¹²⁰ UCDP, Senegal – War & minor conflict; Senegal: Casamance

¹²¹ Evans 2004, s. 8

¹²² UCDP, Senegal – War & minor conflict; Senegal: Casamance

¹²³ Lewis, Davis (2012-02-25)

¹²⁴ UCDP, Senegal – War & minor conflict; Senegal: Casamance

Elfenbenskusten

Trots stor mångfald i religion och etnicitet klarade sig Elfenbenskusten länge från oroligheter, något som ändrades i och med landets försämrade ekonomi på 80- och 90-talen. Politiska utspel mot muslimer i norr och immigranter i väst för att vinna stöd splittrade landet och lade grunden för ett konfliktfyllt 00-tal.¹²⁵

2002 utbröt regeringssoldater i norr ut i en revolt efter stora nedskärningar i försvaret och under året bildades tre rebellgrupperna som deltog i stridigheter med regeringstrupper: Patriotic Movement of Ivory Coast (MPCI), Movement for Justice and Peace (MJP) och Ivorian Movement for the Greater West (MPIGO). 2003 gick de ihop i en allians under namnet New Forces (FN). Stridigheter pågick till 2004 då ett fredsavtal etablerades.¹²⁶

En ovilja av den sittande regeringen att godkänna resultatet av valet 2010 ledde till att stridigheter blossade upp på nytt vilka resulterade i att den tidigare presidenten tillfångatogs med hjälp av rebelltrupper och att den utmanande presidentkandidaten, vilken hade det internationella samfundets stöd, blev de facto statschef.¹²⁷

Vad gäller transnationellt stöd i konflikten hävdade regeringen att MPCI mottog militärt stöd och vapen från Burkina Faso i norr. Det har hävdats att soldater från Sierra Leone slogs på rebellernas sida och från Angola och Ghana på regeringens sida men huruvida det varit sant och i så fall om de soldaterna varit där med sina respektive regeringars goda minne är svårt att säga.¹²⁸ Däremot slog Förenta Nationerna i resolution 1478 (2003) fast att Liberia bidragit med 'active support' till rebeller i Elfenbenskusten.¹²⁹

Liberia (andra Liberiska inbördeskriget)

I mitten av 90-talet tog Charles Taylor och hans rebellgrupp National Patriotic Front of Liberia (NPFL) makten över Liberia efter vad som kom att kallas Första Liberiska inbördeskriget. Några år senare revs den sköra freden upp och ett nytt inbördeskrig påbörjades när rebellgruppen Liberians United for Reconciliation and Democracy (LURD) bildades med målet att störta Taylor. De förde en väpnad kamp mot regeringen och lyckades ta kontroll över stora delar av landsbygden.¹³⁰

¹²⁵ UCDP, Ivory Coast – War & minor conflict; Ivory Coast: government

¹²⁶ Karlsson 2012-03-22, Elfenbenskusten; Modern historia, Landguiden

¹²⁷ New York Times 2011-11-30, Ivory Coast

¹²⁸ UCDP, Ivory Coast – War & minor conflict; Ivory Coast: government

¹²⁹ UN 2003-05-06, Press Release SC/7752

¹³⁰ Dennis 2006, s. 5

2003 bildades Movement for Democracy in Liberia (MODEL) som en utlöpare från LURD och de båda rebellgrupperna fortsatte strida mot regeringstrupper till augusti samma år då Taylor gick med på att ingå ett fredsavtal och lämna ifrån sig makten.¹³¹

Konflikten var nära sammankopplad med omgivande länder och konfliktmönster: LURD backades upp av, och tilläts operera på Guineanskt territorium, och MODEL (precis som Taylors egna NPFL ett decennium tidigare) ska ha haft en liknande relation med Elfenbenskusten.¹³²

Kongo-Brazzaville

Efter oenigheter kring valutgången 1993 utbröt stridigheter i Kongo-Brazzaville mellan olika etniska och regionala tillhörigheter. Det ledde till inblandning av regeringstrupper och efter att konflikten trappades upp 1997 tog en av rebellgrupperna över makten i landet. 1998 uppstod en ny aktör när den tidigare religiösa rörelsen Ntsiloulous tog till vapen mot regeringen. Ett avtal skrevs på 1999 men Ntsiloulous vägrade rusta ner och stridigheterna återupptogs 2002 och varade till 2003 då en ny version av 1999 års fredsavtal slöts mellan parterna.¹³³

På grund av geopolitiska skäl och den tidigare regeringens stöd till gerillarörelser i Angola¹³⁴ har Angola varit inblandad i konflikten i Kongo-Brazzaville. Den rebellgrupp som tog makten 1997 hade fått militärt stöd från Angola som fortsatte med stödet när gruppen i egenskap av regering stred mot resterande grupperingar.¹³⁵

Angola (Cabinda)

Enklaven Cabinda ligger helt separerad (av Kongo-Kinshasa) från resten av Angola och trots att den står för ungefär 60% av landets oljeproduktion är regionen mycket fattig.¹³⁶

Separatiströrelsen Front for the Liberation of the Enclave of Cabinda (FLEC) har länge drivit en lågintensiv kamp för självständighet åt regionen men under hårt motstånd från regeringen. Efter fredsavtalet med gerillan The National Union for the Total Independence of Angola

¹³¹ Itano 2003, 82 s. 3f

¹³² Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, African Security Dialogue and Research and the Institute for Security Studies 2003, s. 16

¹³³ UCDP, Congo – War & minor conflict; Congo: government

¹³⁴ Gomes Porto 2003, s. 10

¹³⁵ UCDP, Angola – War & minor conflict; Angola: Cabinda

¹³⁶ Gomes Porto 2003, s. 3

(UNITA) 2002 intensifierade regeringen sitt fokus på Cabinda och genomförde en brutal kampanj i området som nästan slog ut FLEC.¹³⁷ Fortsatta stridigheter varvade med brutna fredsavtal har pågått sedan dess, utan större framgångar för endera sida.

Omfattande stöd till rebeller i Cabinda av grannländer till Angola förekom tidigare men sedan Angola hjälpte till att störta regeringarna i flera av dessa i slutet av 90-talet försvann det stödet.¹³⁸

Kongo-Kinshasa och Rwanda

Under 90-talet rasade det krig som kallats "Afrikas första världskrig" där flera länder och otaliga grupper i regionen stred under olika konstellationer, skiftande lojaliteter och varierande motiv. I centrum stod motsättningen mellan folkgrupperna hutu och tutsi i Rwanda och Kongo-Kinshasa, men lika centrala var de maktintressen som kanaliseras genom denna konflikt.¹³⁹

Kongo-Kinshasa – 2002 slöts ett fredsavtal, en övergångsregering installerades 2003 och 2006 hölls nationella val i Kongo-Kinshasa.¹⁴⁰ Det uppstod dock nya oroligheter när tutsiska National Congress for the Defence of the People (CNDP), som vägrade assimileras i landets armé, tog kontroll över flera områden i Kivu-provinsen i nordöstra Kongo-Kinshasa.¹⁴¹ Därefter följde förhandlingar varvade med militära offensiver fram till 2009 då regeringen i samarbete med Rwanda arresterade CNDP:s ledare och slöt ett fredsavtal med gruppen.¹⁴²

Rwanda – Trots att det även i Rwanda slöts fred 2002 fanns det kvar militära element, framförallt Democratic Forces for the Liberation of Rwanda (FDLR) bildat 2000 och delvis bestående av hutuer som tidigare varit inblandade i folkmordet på tutsier 1994.

I samband med att Rwanda 2009 genomförde offensiver på sitt territorium i jakt på Kongo-Kinshasas rebeller genomförde grannlandet liknande offensiver på sitt territorium efter Rwandas rebeller, dock med mer begränsad framgång.¹⁴³ Stridigheterna, vilka enligt UCDD/PRIO:s data räknas som proxy-krigföring från Rwanda, fortsatte trots försök till förhandlingar från Kongo-Kinshasas sida.¹⁴⁴

¹³⁷ Gomes Porto 2003, s. 1f

¹³⁸ UCDD, Angola – War & minor conflict; Angola: Cabinda

¹³⁹ UCDD, DR Congo (Zaire) – War & minor conflict; DR Congo (Zaire): government

¹⁴⁰ Trefon, 2010, s. 705f

¹⁴¹ International Crisis Group 2010-02

¹⁴² International Crisis Group 2011-01-27

¹⁴³ International Crisis Group 2009-07-09 s. i

¹⁴⁴ UCDD, Rwanda – War & minor conflict; Rwanda: government

Till skillnad från det tidigare kriget där stora delar av Centralafrika varit aktivt var perioden från 2002 betydligt mindre präglad av inblandning från grannländerna. Stöd förekom ändå från representanter för respektive regering till det andra landets rebeller¹⁴⁵ fram till 2007 då Rwanda och Kongo-Kinshasa ingick en överenskommelse om att samarbeta för att gemensamt bekämpa 'sina' rebellrörelser.¹⁴⁶

Kongo-Kinshasa (Bundu-dia-Kongo)

Den religiösa/etniska rörelsen Bundu-dia-Kongo (BDK) håller till i provinsen Bas-Kongo i västra Kongo-Kinshasa. De hävdar att det tidigare kungariket Kongo som delades upp vid sekelskiftet tillhör bakongo-folket och har i polemik med i princip alla av landets regeringar strävat efter självständighet för området.¹⁴⁷

Mot bakgrund av de befintliga oroligheterna i landet lanserade regeringen militära kampanjer 2007 och 2008 i Bas-Kongo där över hundratalet människor, huvudsakligen BDK-anshängare, dödades av automateld, beväpnade enbart med pinnar och stenar.¹⁴⁸

Enligt en FN-rapport uppgav vittnen att det förekommit utländska militärer på plats och att portugisiska använts.¹⁴⁹ Indikationer finns på inblandning av Angola som har haft stort intresse av att BDK inte får någon politisk makt då det bor många från bakongo-folket i oljerika områden i Angola.¹⁵⁰

Burundi

Även Burundi påverkades starkt av den regionala konfliktdynamiken på 90-talet, framförallt genom dess etniska dimension (befolkningen består av ca 85 % hutu, 14 % tutsi¹⁵¹) och genom de gränsöverskridande möjligheter det gav rebellgrupper i landet.¹⁵²

Ett fredsavtal slöts 2000 men de två hutuiska rebellrörelserna National Council for the Defense of Democracy – Forces for the Defense of Democracy (CNDD-FDD) samt Party for the Liberation of the Hutu People – Forces for the National Liberation (Palipehutu-FNL) vägrade att skriva på och fortsatte stridigheterna.¹⁵³

¹⁴⁵ International Crisis Group 2009-07-09, s. i

¹⁴⁶ International Crisis Group 2010-02

¹⁴⁷ Deibert (2008), s 66

¹⁴⁸ UN Mission in Democratic Republic of Congo (MONUC), 2008. s. 7

¹⁴⁹ Ibid. s. 7

¹⁵⁰ Prunier 2009, s. 316

¹⁵¹ Holmertz, Gert 2011-09-16, Burundi; Befolkning & språk, Landguiden

¹⁵² UCDP, Burundi – War & minor conflict; Burundi: government

¹⁵³ International Crisis Group 2002-08-06, s. 1

2003 års fredsuppgörelse med CNDD-FDD ledde till inlemmandet av rörelsen i det nationella försvaret och 2005 innebar ett skifte från etnisk till politisk rivalitet då CNDD-FDD vann och blev regeringsparti. Det förändrade dock inte relationen mellan regeringen och Palipehutu-FNL:s som fortsatte vara fientlig.¹⁵⁴

2006 gick parterna med på ett eldupphör men det fortsatte vara oroligt i landet och det dröjde till 2008 innan en slutgiltig överenskommelse om att upphöra med stridigheterna, strax därefter omvandlades rebellrörelsen till parti som fick flera regeringsposter.¹⁵⁵

Precis som för Kongo-Kinshasa och Rwanda minskade den internationella inblandningen eftersom när situationen i regionen stabiliserades och rebellgruppernas användning av baser på andra sidan gränsen minskade markant efter 2001.¹⁵⁶ Det är inte omöjligt att gränsöverskridande stöd eller baser tillåtits fortsätta småskaligt men det finns inga indikationer på direkt, politiskt motiverat stöd från andra stater under den aktuella perioden.

Uganda

Uganda är ett land där ständiga konflikter kommit att bli ett normaltillstånd sedan länge. Situationen präglas också av de omfattande och komplexa krig som rasade under 90-talet då grannländer utnyttjade varandras rebellgrupper för sin egen vinning.¹⁵⁷

Det relativt svaga Allied Democratic Forces (ADF) bildades 1996 av medlemmar från olika regionala rebellrörelser i landets västra del och är en av få rörelser i Centralafrika med islamistiska kopplingar.¹⁵⁸ ADF har huvudsakligen opererat från Kongo-Kinshasa och har tidvis varit uträknade efter att de lidit stora nederlag, men återvunnit kapacitet efter att ha hämtat sig i otillgängliga bergområden.¹⁵⁹

Lord's Resistance Army (LRA) bildades på 80-talet och slogs ursprungligen för människors rättigheter i norra Uganda men har kommit att bli en rörelse utan tydlig målsättning. Genom att brutalt utnyttja civilbefolkningen och genom att använda den svårtillgängliga terrängen vid landets norra gränser har de under hela 00-talet undkommit regeringens försök att få tag på dem.¹⁶⁰

LRA, som tidigare åtnjutit ett omfattande samarbete med flera grannländer, förlorade dessa privilegier under 00-talet. Från och med 2002 och framåt slöt Uganda och Sudan avtal som

¹⁵⁴ International Crisis Group 2006-11-06, s. 1ff

¹⁵⁵ Boshoff, Gasana, Cornwell 2009, s. 4ff

¹⁵⁶ UCDP, Burundi – War & minor conflict; Burundi: Government

¹⁵⁷ UCDP, Uganda – War & minor conflict; Uganda: Government

¹⁵⁸ Hovil, Werker 2005, s. 12

¹⁵⁹ UCDP, Uganda – War & minor conflict; Uganda: Government

¹⁶⁰ International Crisis Group 2011-11-17, s. 1

tillät regeringstrupper att korsa gränsen över till Sudan för att jaga LRA.¹⁶¹ En liknande överenskommelse gjordes med Kongo-Kinshasa 2008 och 2010 kom man överens om att utbyta information rörande ADF.¹⁶²

¹⁶¹ UCDP, Uganda – War & minor conflict; Uganda: Government

¹⁶² Karlsson, 2012-11-13, Uganda; Utrikespolitik och försvar, Landguiden

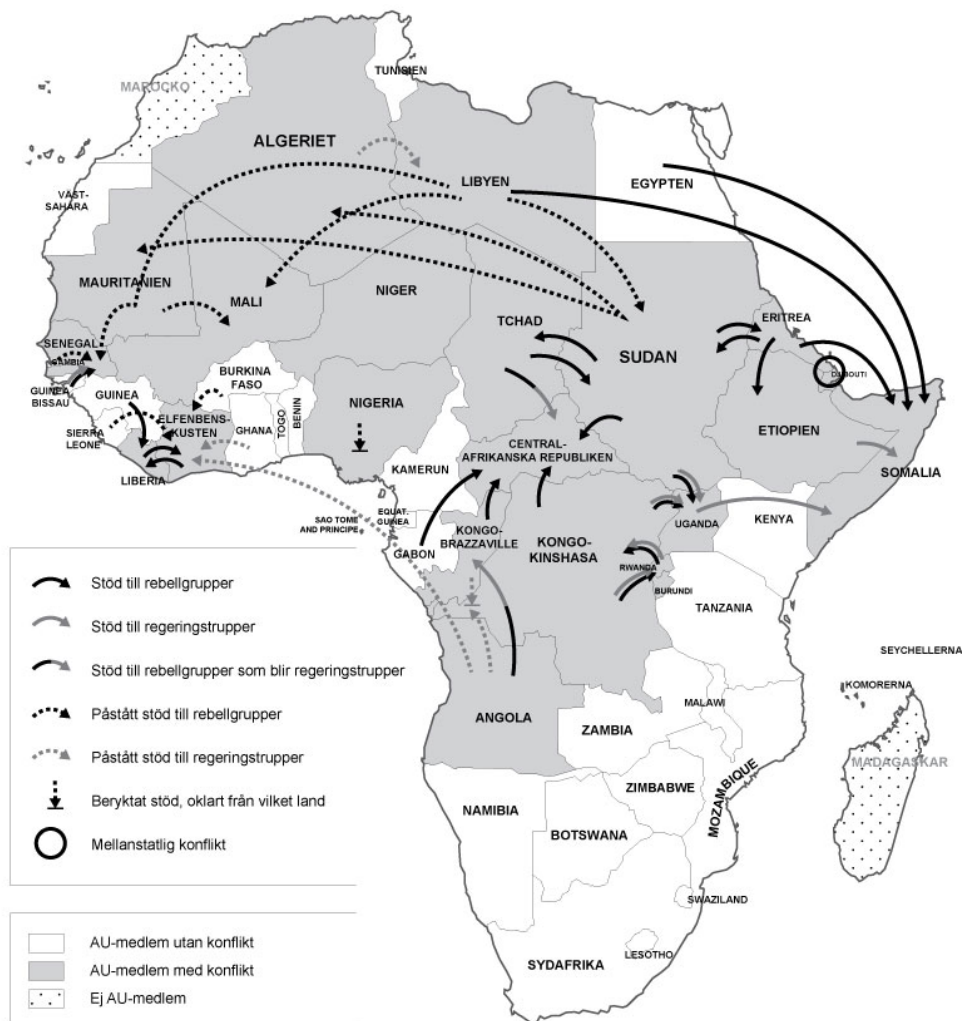
Resultat

Utifrån det empiriska underlaget kan konstateras att AU i princip saknar direkt mellanstatliga konflikter. Trots godtyckliga gränsdragningar från kolonialtiden runt om i Afrika är den mellanstatliga konflikten mellan Djibouti och Eritrea 2008 något av en anomali. Den varade som rent väpnad konflikt under endast två dagar och resulterade i omkring 35 döda.

Vad gäller de övriga 20 konflikterna förekommer indikationer på transnationell inblandning i alla konflikter förutom de i Angola, Burundi och Nigerias Nigerdelta. Inblandningen består vanligtvis av antingen materiellt stöd i form av militär materiel eller vapen, finansiellt stöd, samt tillhandahållande av baser, träning och strategiskt stöd.

Nedan presenteras de undersökta konflikterna och inblandning i dessa genom karta (se karta 2) och tabell (se tabell 2).

KARTA 2. AU-länder och konflikthinblandning juli 2002 till och med december 2011



TABELL 2. Transnationell inblandning i konflikter i AU-länder

Konfliktland	Transnationell inblandning	
Algeriet och Mauretanien	Sudan	Ryktat ekonomiskt stöd från Sudan till rebellerna (AQIM)
Angola	-	-
Burundi	-	-
Centralafrikanska Republiken	Tchad	Stöd till Bozizé både innan och efter maktövertagandet
	Kongo-Brazzaville	
	Kongo-Kinshasa	Stöd till rebellerna (Bozizé)
	Gabon	
	Sudan	Vapen och militär rådgivning till UFDR som slogs mot Bozizé
Djibouti-Eritrea	Djibouti-Eritrea	Mellanstatlig konflikt
Elfenbenskusten	Sierra Leone	Påstådd inblandning av trupper (Sierra Leone på rebellernas sida, övriga på regeringens sida) men oklart om det varit sanktionerat av respektive lands regering
	Angola	
	Ghana	
	Liberia	
	Burkina Faso	Påstått stöd till rebellerna (MPCI)
Eritrea	Sudan	Stöd och värdland åt rebellerna (EIJM-AS) vilket förändrades i och med förbättrade relationer mellan länderna
Etiopien	Eritrea	Vapen, träning och baser åt rebellrörelserna (ONLF och OLF)
Kongo-Kinshasa och Rwanda	Kongo-Kinshasa och Rwanda	Respektive regering har stöttat det andra landets rebellrörelser, byttes mot ömsesidig bekämpning av det andra landets rebellrörelser
Kongo-Kinshasa: Bundu-dia-Kongo	Okänt	Rykte om stöd från andra länder till regeringen, eventuellt Angola
Kongo-Brazzaville	Angola	Stöd till rebellgrupper som tog makten och fortsatte stötta dessa när de slogs mot nya rebellgrupper i egenskap av regering
Liberia	Guinea	Stöd till en av rebellrörelserna (LURD)
	Elfenbenskusten	Stöd till en av rebellrörelserna (MODEL)
Libyen	Algeriet	Beskylld av rebellrörelsen för att stödja Gaddafi med vapen
Mali och Niger	Mauretanien	Beskylld för att bidra med vapen och finansiellt stöd till tuaregrebeller
	Libyen	Påstått stöd till tuaregrebeller
Nigeria: Nigerdeltat	-	-
Nigeria: Islamiströrelser	Okänt	Påstått internationellt stöd till rebellgrupper
Senegal	Guinea-Bissau	Territoriellt stöd till rebellgrupper, övergick till bekämpning av dessa
	Gambia	Territoriellt och materiellt stöd till rebellgrupper
	Libyen/ Mauretanien	Vapen från Libyen via Mauretanien till rebeller
Somalia	Etiopien	Stöd till övergångsregeringen (TFG) och lokala miliser, även egna baser och trupper i landet.
	Uganda	Stöd till övergångsregeringen (TFG)
	Eritrea	Finansiering, vapen och träning till regeringsmotståndare
	Libyen	
	Egypten	Militär materiel och träning till regeringsmotståndare
Sudan	Tchad	Materiellt stöd till rebellgrupperna (SLM/A och JEM) och även egna trupper i landet
	Eritrea	Vapen och träning till rebellgrupperna (SLM/A och JEM), vilket ändrades i och med förbättrade relationer mellan länderna
	Libyen	Misstänkt ekonomiskt stöd till SLM/A
Tchad	Sudan	Stöd till rebellgrupper
Uganda	Kongo-Kinshasa	Tidigare stöd till rebellerna byttes ut mot hjälp till regeringen för att bekämpa rebellerna
	Sudan	

Analys

Det här avsnittet strävar efter att analysera det redovisade resultatet utifrån teorin om säkerhetsgemenskap för att på så vis svara på frågeställningen ”I vilken utsträckning är AU:s medlemsstater inblandade i varandras inomstatliga konflikter och hur påverkar det förutsättningarna att betrakta AU som en säkerhetsgemenskap”? Avslutningsvis redogörs vad resultatet har för betydelse för forskardebatten på området.

Till att börja med finns det exempel på en utveckling till stöd för AU som möjlig säkerhetsgemenskap: Efter en lång tid av proxykrig genom varandras rebellrörelser kom Rwanda och Kongo-Kinshasa överens om att istället genomföra en gemensam operation. Kongo-Kinshasa bekämpade FDLR-rebeller från Rwanda på sin mark medan Rwanda bekämpade CNDP-rebeller från Kongo-Kinshasa.

Ett annat bra exempel på en sådan utveckling är Sudan som ett par år in på 00-talet ändrade sin relation till Uganda och Eritrea. Från att ha stöttat rebellrörelser i dessa länder upphörde Sudan med det och började till och med underlätta för Uganda att bekämpa ’sina’ rebeller genom att tillåta dess regeringstrupper att fritt röra sig över gränsen.

Här skulle kunna hävdas att denna inblandning är lika undergrävande för AU:s förutsättningar som säkerhetsgemenskap som annan transnationell inblandning där stöd riktats till regeringsstyrkor, men den stora skillnaden är att dessa berör direkt stöd till regeringar på dess egen mark i form av träning, trupper, finansiering eller vapen.

Samtidigt som Sudan är ett exempel på förbättrade förutsättningar för säkerhetsgemenskap är det också ett exempel på motsatsen: länder som försökt skapa säkerhet för sig själva genom att blanda sig i andra konflikter, ofta grannländer, genom stöd till en av parterna, ofta rebellrörelser. Målet med detta skulle vara att förändra maktbalansen till sin fördel och därigenom skapa större förutsägbarhet i omgivningen på kort sikt. Sudan bidrog under perioden med stöd till rebellgrupper i kringliggande länder i form av vapen, militär rådgivning och uppehälle på sitt territorium.

Även Eritrea har under den aktuella perioden varit inblandad i konflikter i alla länder i närområdet genom vapen och träning till lokala rebellrörelser och Angolas inblandning är ett framgångsrikt fall av denna strategi: genom att landet tidigare stöttat rebellrörelser som blivit regeringar i de länder som gränsade till den oljerika enklaven Cabinda säkerställde Angola att det stöd som tidigare regeringar bidragit med upphörde. Resultatet blev ökad säkerhet för Angola som genom att vara omgivna av mer likasinnade regeringar får en mer förutsägbar säkerhetssituation.

Säkerhetsgemenskap inte är ett uttryck för eller mått på demokrati och att aktörer delar ideologiska eller politiska värderingar eller mål skulle teoretiskt sett kunna förbättra förutsättningarna för en säkerhetsgemenskap. Däremot kan den typen av konflikthinblandning ha en destabiliserande effekt på regionen som helhet vilket i så fall skulle kunna försämra förutsättningarna på längre sikt.

Denna typ av kortsiktiga säkerhetssträvan är problematisk för förutsättningarna att bilda en säkerhetsgemenskap och hämmar onekligen den integrativa processen. Samtidigt visar exemplet Sudan och Uganda/Eritrea men även det transnationella samarbete som Algeriet, Niger, Mali och Mauretanien ingick gentemot AQIM att det är en problematik som går att lösa politiskt om det finns incitament. Adler och Barnett nämner även externa hot som en av de faktorer på 'tier one' (första nivån) som kan leda till en säkerhetsgemenskap.¹⁶³

Bortser man däremot från säkerhetssträvan som bakomliggande faktor i transnationell konflikthinblandning återstår fortfarande de konfliktkluster som präglas av etniska, geografiska och politiska motsättningar i sådan grad att de rubbar uppfattningen om säkerhet i ett område och därmed också förutsättningarna för regionen som säkerhetsgemenskap.

Ett exempel på detta är den historiska osämja mellan Etiopien och Eritrea vilken visserligen skett utan öppet krig mellan de två under 00-talet men som istället tagit sig uttryck som indirekt krigsföring i och genom närliggande länder och grupper.

Även den infekterade relationen mellan Tchad och Sudan undergräver idén om AU som säkerhetsgemenskap med ett omfattande proxykrig genom rebellrörelser i området som rör sig i det närmaste obehindrat över porösa gränser. Också denna dispyt har omfattande inverkan på säkerheten i området i stort och har bland annat haft en fundamental påverkan på situationen i Centralafrikanska republiken som fungerat som en förlängning av dispyten dem emellan. Landet har även fungerat som en konfliktzon för flera andra länder.

Precis som Centralafrikanska republiken har Somalia, genom avsaknad av egentlig regering och statsmakt, används flitigt som krigsskådeplats för andras proxykrig. Inblandning har även skett från kringliggande länder för att kompensera för landets egen möjlighet att kontrollera sitt territorium.

Libyen som hegemon

Det finns dock en aktör vars transnationella inblandning i konflikter varken handlat om att etablera säkerhet i sitt absoluta närområde eller en djupgående dispyt med ett grannland,

¹⁶³ Adler, Barnett 1998, s. 37

nämligen Libyen. Landet har under Gaddafis styre haft som rutin att stötta rebellrörelser i konflikter som ofta legat långt från dess egna gränser, av Libyens inblandningar under den aktuella perioden är konflikten i Darfur den enda där Libyen faktiskt delar gräns med konfliktområdet och det rör sig om en relativt begränsad gränssträcka.

I linje med idén om 'kärnor' av inflytande beskriver Møller Libyen som en av flera potentiella hegemoner i Afrika och AU genom en kombination av faktorer som storlek, politisk stabilitet, ekonomisk kapacitet och militär styrka.¹⁶⁴ Det är också det land som varit mest pådrivande i AU:s utveckling som en pan-afrikansk organisation och säkerhetsaktör i regionen.¹⁶⁵ Detta kan framstå som paradoxalt med tanke på att AU byggt mycket av sin legitimitet på att inkorporera idén om Responsibility to protect i centrala dokument, samtidigt som Gaddafi knappast skulle ha uppskattat en intervention i sitt eget land.

Gaddafis Libyen har med andra ord spelat en dubbel roll genom att både vara drivande i byggandet av AU som en regional gemenskap och underblåsa regionala konflikter genom sin inblandning. Nettoresultatet av detta borde dock ses som negativt utifrån AU:s utveckling mot säkerhetsgemenskap på grund av den samlade instabilitet som denna inblandning resulterat i.

Resultatets betydelse för forskardebatten

Då uppsatsen utgångspunkt är en forskardebatt på området är det relevant att återknyta till vad detta resultat har för betydelse i sammanhanget.

De empiriska resultaten styrker de påståenden som både Williams och Nathan förde fram i sin kritik gentemot Franke angående inblandning från andra AU-länder i inomstatliga konflikter. Enbart en konflikt är mellanstatlig och så pass begränsad att den är försumbar i sammanhanget, dessutom är den snarare en effekt av ett maktspel i området mellan flera parter, än enbart den territoriella konflikt den framstår som på ytan.

Även om flera av exemplen på inblandning (exempelvis passivt tillåtande av uppehåll på sitt territorium) knappast går att jämföra med öppna, mellanstatliga konflikter varken i uppsåt eller resultat, så finns det tillräckligt många som är av den omfattningen (träning, vapen, strategiskt stöd) att det går att hävda att det inte råder ömsesidiga förväntningar på fredliga lösningar av konflikter mellan staterna. Det finns dessutom ett par exempel där indikationer finns på direkt inblandning av utländska trupper.

¹⁶⁴ Møller 2009, s. 2

¹⁶⁵ Møller 2009, s. 8

Deutsch eller Adler och Barnett

Till skillnad från Deutsch ansåg Adler och Barnett visserligen att en säkerhetsgemenskap inte nödvändigtvis behöver innebära en försäkran om total frånvaro av konflikter utan att det är de säkerhetsreglerande normerna som är centrala.¹⁶⁶ En rimlig tolkning är att det måste finnas utrymme för undantag, exempelvis konflikten mellan Djibouti och Eritrea vilken endast utgjorde en av de 113 ursprungliga dispyterna i urvalet. Däremot är det svårt att se att den skillnaden skulle kunna tillåta den typ av konflikthinblandning som den här studiens empiriska underlag har visat på.

Slutsats och Diskussion

Slutsatsen utifrån studiens empiriska material är att transnationell inblandning i konflikter inom AU har förekommit i sådan utsträckning att förutsättningarna för att betrakta AU som en säkerhetsgemenskap är svaga. Det finns vissa tendenser mot stärkta förutsättningar men de är få och förekommer i så komplexa sammanhang att det är svårt att generalisera utifrån dem.

Samtidigt är den dubbla hegemoniska roll Libyen spelat i regionen som både gemenskapsbyggare och som destruktiv konfliktförstärkare både intressant i sammanhanget och underskattad i ett större perspektiv. Här finns utrymme för vidare forskning på just relationen mellan Gaddafis pan-afrikanska ambitioner och de praktiska konsekvenserna av dessa ambitioner.

Av olika skäl har den här uppsatsen enbart undersökt förutsättningarna för AU som säkerhetsgemenskap och inte berört AU:s inblandning. Ett skäl är att det saknas lättillgängligt material för att kunna genomföra en studie på kandidatnivå, ett annat att det har gått relativt kort tid sedan AU grundades och därför kan vara svårt att dra slutsatser utifrån den begränsade mängd interventioner och regionalpolitisk inblandning som finns. Samtidigt har det gjorts studier som fokuserar på den teoretiska komponent idébyggandet inom AU innebär, men det är fortfarande ett relativt tunt forskningsfält och mer skulle kunna göras.

Framförallt behövs ytterligare studier som strävar efter att bygga en bro mellan dessa två typer av studier, detta för att förstå drivkrafterna, institutionerna, faktorerna och mönstren bakom AU som potentiell säkerhetsgemenskap. Detta är något som det förhoppningsvis kommer finnas bättre förutsättningar för i och med AU:s ytterligare institutionalisering och etablering som mellanstatlig plattform i säkerhetsfrågor.

¹⁶⁶ Adler, Barnett 1998, s. 33

Avslutningsvis kan konstateras att det är viktigt att vara ödmjuk inför de förhållanden som råder i regionen och hur dessa påverkar vad man mäter och hur man tolkar skeenden och mönster. Dessa förekommer ofta i ett sammanhang där motiv, aktörer, territorier och lojaliteter både kan vara vaga och fluktuera på ett sätt som gör dem svåra att mäta. Detta talar för ett konstruktivistiskt tillvägagångssätt som exempelvis Franke förespråkar, vilket har bättre verktyg för att förstå den rika floran av kontextuella faktorer.

Referenser

- Adler, Emanuel, Barnett, Michael N. (1998), *Security Communities*, Cambridge, UK: Cambridge UP
- African Union, African Union in a Nutshell, www.africanunion.org/root/au/aboutau/au_in_a_nutshell_en.htm (hämtad 2012-11-25)
- Andrej Tusicisny (2007), Security Communities and Their Values: Taking Masses Seriously, *International Political Science Review* 28, no. 4: 429
- BBC News (2001-07-08) OAU considers Morocco readmission, news.bbc.co.uk/2/hi/africa/1428796.stm (hämtad 2013-01-04)
- BBC News (2009-03-20) Pressure grows on Madagascar coup, news.bbc.co.uk/2/hi/africa/7954356.stm (hämtad 2013-01-04)
- Bloom, Rebecca, Kaplan, Eben (2007-11-01), Ogaden National Liberation Front (ONLF), Council on Foreign Relations, www.cfr.org/ethiopia/ogaden-national-liberation-front-onlf/p13208 (hämtad 2012-12-17)
- Boshoff, Henri, Gasana, Jean Marie, Cornwell, Richard (2009) Burundi: The End of the Tunnel?, Situation report, Institute for Security Studies
- Bremberg, Niklas (2012) *Exploring the Dynamics of Security Community-building in the Post-Cold War Era: Spain, Morocco and the European Union*. Stockholm: Stockholm University
- Cornwell, Richard (2008-05-08), Eritrea - Dangerous Games, African Security Analysis Programme, ISS Tshwane, www.issafrica.org/iss_today.php?ID=506 (hämtad: 2013-01-08)
- Cronin, Bruce (1999), *Community under Anarchy*. New York: Columbia University Press
- Danjibo, Nathaniel Dominic (2009). Islamic Fundamentalism and Sectarian Violence: The 'Maitatsine' and 'Boko Haram' Crises in Northern Nigeria, Peace and Conflict Studies Paper Series, *Institute of African Studies*, University of Ibadan, 1-21
- Deibert, Michael (2008), Congo: Between Hope and Despair, *World Policy Journal* 25: 63
- Dennis, Peter (2006,) A Brief History of Liberia, The International Center for Transitional Justice ictj.org/sites/default/files/ICTJ-Liberia-Brief-History-2006-English.pdf (hämtad 2012-12-24)
- Deutsch, Karl (1957), *Political Community and the North Atlantic Area; International Organization in the Light of Historical Experience*,. Princeton: Princeton University Press
- Ekegard, Arvid (2008), *The African Union Mission in SUDAN (AMIS) Experiences and*

Lessons Learned, FOI

- Emerson, Stephen A. (2011), Desert insurgency: lessons from the third Tuareg rebellion, *Small Wars & Insurgencies*, 22:4, 669-687
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Lena Wängnerud (2005), *Metodpraktikan: Konsten Att Studera Samhälle, Individ Och Marknad*. Norstedts Juridik, Stockholm
- Evans, Martin (2004), Senegal: Mouvement des Forces Démocratiques de la Casamance (MFDC), The Royal Institute of International Affairs
- Florquin, Nicolas and Berman, Eric G. (ed.) (2005), Armed and aimless: Armed groups, guns, and human security in the ECOWAS region, *Small Arms Survey*, Atar, Geneva
- Franke, Benedikt (2009), *Security Cooperation in Africa: A Reappraisal*. Boulder, CO: FirstForumPress
- Gasser, Hans-Peter (1983), Internationalized Non-International Armed Conflicts: Case Studies of Afghanistan, Kampuchea, and Lebanon, *The American Law Review*
- Gebrewold, Belachew (2010), "The Cynicism of "African Solutions for African Problems", *African Security* 3.2: 80-103.
- Gettleman, Jeffrey (2001-03-15), Libyan oil buys allies for Qaddafi, New York times www.nytimes.com/2011/03/16/world/africa/16mali.html?_r=2& (hämtad 2012-11-20)
- Giroux, Jennifer, Lanz, David, Sguaitamatti, Damiano (2009) The tormented triangle : The regionalisation of conflict in Sudan, Chad and the Central African Republic, Center for Security Studies, ETH, and SwissPeace, Working Paper no. 47
- Gleditsch, Nils Petter et al. (2002), UCDP/PRIO Armed Conflict Dataset Version 4-2012, Uppsala Conflict Data Program (UCDP), Centre for the Study of Civil Wars, International Peace Research Institute, Oslo (PRIO), senast presenterat i Themnér och Wallenstein (2012), www.pcr.uu.se/research/ucdp/datasets/ucdp_prio_armed_conflict_dataset/ (hämtat 2012-11-15)
- Gleditsch, Nils Petter et al. (2002), Armed Conflict 1946-2001: A New Dataset, *Journal of Peace Research* 39(5).
- Gomes Porto, João (2003) Cabinda - Notes on a soon-to-be-forgotten war, Institute for Security Studies, ISS Paper 77
- Hangman, Tobias, (2007-09-21) The Political Roots of the Current Crisis in Region 5, hornofafrica.ssrc.org/Hagmann (hämtad 2012-12-17)
- Harmon, Stephen (2010) From GSPC to AQIM: The evolution of an Algerian islamist

- terrorist group into an Al-Qa'ida Affiliate and its implications for the Sahara-Sahel region, *Concerned Africa scholars Bulletin* no. 85
- Holmertz, Gert (12-03-15), Etiopien; Utrikespolitik och försvar, Landguiden, www.landguiden.se/Lander/Afrika/Etiopien/Utrikespolitik-Forsvar (hämtad 2012-12-17)
- Holmertz, Gert (2011-08-22) Etiopien; Befolkning & språk, Landguiden, www.landguiden.se/Lander/Afrika/Etiopien/Befolkning-Sprak (hämtad 2012-12-17)
- Holmertz, Gert (2011-09-16), Burundi; Befolkning & språk, Landguiden, www.landguiden.se/Lander/Afrika/Burundi/Befolkning-Sprak (hämtad 2012-12-27)
- Holmertz, Gert (2012-08-22), Etiopien; Politiskt system, Landguiden www.landguiden.se/Lander/Afrika/Etiopien/Politiskt-System (hämtad 2012-12-17)
- Holmertz, Gert, (2012-11-23) Sudan; Aktuell Politik; Darfur, Landguiden, www.landguiden.se/Lander/Afrika/Sudan/Aktuell-Politik/Darfur (hämtad 2012-12-19)
- Hovil, Lucy, Werker, Eric (2005), Portrait of a Failed Rebellion : An Account of Rational, Sub-Optimal Violence in Western Uganda, *Rationality and Society* 17: 5
- Institutionen för freds- och konfliktforskning (2012-09-10) Tchad; Fördjupning, Sakerhetspolitik.se, Uppsala universitet. www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Tchad/Fordjupning/ (hämtad 2012-12-19)
- International Crisis Group (2006-11-06) Burundi: Democracy and peace at risk, Africa Report N°120, www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/central-africa/burundi/Burundi%20Democracy%20and%20Peace%20at%20Risk (hämtad 2012-12-27)
- International Crisis Group (2007-12-13) Central African Republic: Anatomy of a Phantom State, Africa Report N°136, www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/central-africa/central-african-republic/Central%20African%20Republic%20Anatomy%20of%20a%20Phantom%20State.pdf (hämtad: 2012-12-26)
- International Crisis Group (2009-07-09) Congo: a comprehensive strategy to disarm the FDLR, Africa Report N°151 www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/central-africa/dr-congo/151%20Congo%20-%20A%20Comprehensive%20Strategy%20to%20Disarm%20the%20FDLR%20-%20ENGLISH.pdf (hämtad: 2012-12-26)
- International Crisis Group, (2002-08-06) The Burundi Rebellion And The Ceasefire Negotiations, Africa Briefing, Nairobi/Brussels
- International Crisis Group, (2010-02) DR Congo Conflict History, www.crisisgroup.org/en/publication-type/key-issues/research-resources/conflict-histories/dr-congo.aspx (hämtad: 2012-12-26)

- International Crisis Group, (2011-01-27) Conflict in Congo,
www.crisisgroup.org/en/publication-type/key-issues/country/conflict-in-congo.aspx#C1
(hämtad: 2012-12-26)
- International Crisis Group (2011-11-17), The Lord's Resistance Army: End game?, Africa
Report N°182, www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/horn-of-africa/uganda/182%20The%20Lords%20Resistance%20Army%20-%20End%20Game.pdf (hämtad: 2012-12-27)
- International Crisis Group, About Crisis group, www.crisisgroup.org/en/about.aspx
(hämtad 2012-12-29)
- Itano, Nicole (2003), Liberating Liberia - Charles Taylor and the rebels who unseated him,
ISS Paper 82 dspace.cigilibrary.org/jspui/bitstream/123456789/31253/1/PAPER82.pdf?1 (hämtad: 2012-12-24)
- Karlsson, Lena (2012-03-22), Elfenbenskusten; Modern historia, Landguiden,
www.landguiden.se/Lander/Afrika/Elfenbenskusten/Modern-Historia
(hämtad: 2012-12-23)
- Karlsson, Lena, (2012-11-13) Uganda; Utrikespolitik och försvar, Landguiden,
www.landguiden.se/Lander/Afrika/Uganda/Utrikespolitik-Forsvar (hämtad: 2012-12-27)
- Lewis, Davis (2012-02-25), Casamance conflict is unhealed sore for Senegal, Reuters,
www.reuters.com/article/2012/02/25/us-senegal-casamance-idUSTRE81O09C20120225
(hämtad: 2012-12-23)
- Lindberg, Sara, Högladh, Stina (2012-06-20) Eritrea; Fördjupning, Säkerhetspolitik.se,
Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet.
www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Eritrea/Fordjupning/ (hämtad: 2012-12-18)
- Lindberg, Sara, Nilsson, Marcus (2012-10-16) Somalia; Fördjupning, Säkerhetspolitik.se,
Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet.
www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Somalia/Fordjupning/ (hämtad: 2012-12-17)
- Møller, Bjørn (2009) The African Union as a security actor: African solutions to African
problems?, Crisis States Research Centre working papers series 2, 57. Crisis States
Research Centre, London School of Economics and Political Science, London, UK
- Nathan, Laurie (2010), The African Union and Regional Organisations in Africa:
communities of insecurity. *African Security Review* 19 (2). Pp106-113.
- New York Times (2011-11-30) Ivory Coast
topics.nytimes.com/top/news/international/countriesandterritories/ivorycoast/index.html
(hämtad: 2012-12-23)

- Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, African Security Dialogue and Research and the Institute for Security Studies (2003) Regional Workshop Report
OLF Mission, OLF, www.oroomoliberationfront.org/static/mission.php
- Political programme of the Ogaden national liberation front (ONFL), ONFL,
www.onlf.org/?page_id=16 (hämtad: 2012-12-17)
- Prunier, Gérard, (2009), *From Genocide to Continental War: The 'Congolese' Conflict and the Crisis of Contemporary Africa*, London: Hurst & Company
- Reuters (2011-06-13) CAR government and last rebel group sign ceasefire,
www.reuters.com/article/2011/06/13/centralafrica-rebels-ceasefire-idAFLDE75C0S820110613 (hämtad: 2012-12-26)
- Rustad, Siri Aas (2008) Power-sharing Agreements, negotiations and peace processes, Center for the Study of Civil War, International Peace Research Institute, Oslo
- Sandler, Todd & Hartley, Keith (red.) (2007), *Handbook of defense economics*, Vol. 2, Defense in a globalized world [Elektronisk resurs] . Amsterdam: Elsevier North Holland
- Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999) and 1989 (2011) (2011-04-28), QE.T.14.01. The organization of al-Qaida in the Islamic Maghreb
www.un.org/sc/committees/1267/NSQE01401E.shtml (hämtad: 2012-12-21)
- Themné, Lotta (2011-10-04), Etiopien; Fördjupning, Säkerhetspolitik.se, Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet,
www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Etiopien/Fordjupning (hämtad: 2012-12-17)
- Themné, Lotta (2012) UCDP/PRIO Armed Conflict Dataset Codebook, Version 4-2012, Uppsala Conflict Data Program (UCDP), Centre for the Study of Civil Wars, International Peace Research Institute, Oslo (PRIO)
www.pcr.uu.se/digitalAssets/118/118670_codebook_ucdp_prio-armed-conflict-dataset-v4_2012.pdf (hämtad: 2012-11-16)
- Trefon, Theodore (2010), Administrative obstacles to reform in the Democratic Republic of Congo, *International Review of Administrative Sciences* 76: 702
- UN (2003-05-06), Press Release SC/7752,
www.un.org/News/Press/docs/2003/sc7752.doc.htm (hämtad: 2012-12-24)
- UN (2006) S/2006/65 2006-01-30, United Nations Security Council
- UN (2006) S/2006/913 2006-11-22, United Nations Security Council
- UN (2008) S/2008/294 2008-05-05, United Nations Security Council
- UN (2008) S/2008/769 2008-12-10, United Nations Security Council
- UN (2008), UN Mission in Democratic Republic of Congo (MONUC), Special inquiry into

the Bas Congo events of February and March 2008

UN (2011) S/2011/433 2011-07-18 United Nations Security Council

UCDP, Angola – War & minor conflict; Angola: Cabinda,

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=4&value=4 (hämtad: 2012-12-26)

UCDP, Burundi – War & minor conflict; Burundi: government,

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=26®ionSelect=2-Southern_Africa
(hämtad 2012-12-27)

UCDP, Central African Republic – War & minor conflict; Central African Republic:

government, www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=31&value=4# (hämtad:
2012-12-26)

UCDP, Chad – War & minor conflict; Chad: government

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=32# (hämtad: 2012-12-19)

UCDP, Congo – War & minor conflict; Congo: government,

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=37®ionSelect=2-Southern_Africa#
(hämtad: 2012-12-25)

UCDP, Definitions of Armed conflict

www.pcr.uu.se/research/ucdp/definitions/definition_of_armed_conflict/
(hämtad: 2012-13-03)

UCDP , Djibouti – War & minor conflict; Djibouti - Eritrea,

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=47®ionSelect=1-Northern_Africa
(hämtad: 2012-12-18)

UCDP, DR Congo (Zaire) – War & minor conflict; DR Congo (Zaire): government

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=38®ionSelect=2-Southern_Africa#
(hämtad 2012-12-26)

UCDP, Eritrea – War & minor conflict; Eritrea: government

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=53# (hämtad 2012-12-13)

UCDP, Etiopien – War & minor conflict; Etiopien: Oromiya

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=55®ionSelect=1-Northern_Africa#
(hämtad 2012-12-11)

UCDP, Ivory Coast – War & minor conflict; Ivory Coast: government,

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=40&value=# (hämtad: 2012-12-23)

UCDP , Libya – War & minor conflict; Government: Mali,

www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=105®ionSelect=1-Northern_Africa#
(hämtad: 2012-12-21)

- UCDP , Libya – War & minor conflict; Libya: government
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=95®ionSelect=1-Northern_Africa#
(hämtad: 2012-12-20)
- UCDP , Mali – War & minor conflict; Mali: Azawad,
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=103®ionSelect=1-Northern_Africa#
(hämtad: 2012-12-21)
- UCDP, Nigeria – War & minor conflict; Nigeria: Government,
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=119# (hämtad: 2012-12-22)
- UCDP , Nigeria – War & minor conflict; Nigeria: Niger Delta
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=119# (hämtad: 2012-12-22)
- UCDP , Nigeria – War & minor conflict; Nigeria: Northern Nigeria,
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=119# (hämtad: 2012-12-22)
- UCDP, Rwanda – War & minor conflict; Rwanda: government,
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=133®ionSelect=2-Southern_Africa
(hämtad 2012-12-26)
- UCDP , Somalia – War & minor conflict; Somalia: Government
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=141®ionSelect=1-Northern_Africa#
(hämtad 2012-12-11)
- UCDP, Senegal – War & minor conflict; Senegal: Casamance,
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=135®ionSelect=2-Southern_Africa#
(hämtad: 2012-12-23)
- UCDP , Sudan – War & minor conflict; Sudan: government
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=145®ionSelect=1-Northern_Africa#
(hämtad: 2012-12-19)
- UCDP, Uganda – War & minor conflict; Uganda: Government
www.ucdp.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=160®ionSelect=2-Southern_Africa#
(hämtad 2012-12-27)
- USA:s ambassad i Addis Abeba (2006-06-28) 06ADDISABABA1763, ETHIOPIA:
ANALYSIS OF OLF CONNECTIONS TO TERRORISM, konfidentiell diplomatikabel
genom Wikileaks. wikileaks.org/cable/2006/06/06ADDISABABA1763.html (hämtad:
2012-12-17)
- USA:s ambassad i Alger (2007-07-12) 07ALGIERS1001, AQIM FUNDING SOURCES,
hemlig diplomatikabel genom Wikileaks, [wikileaks.org/cable/
2007/07/07ALGIERS1001.html](http://wikileaks.org/cable/2007/07/07ALGIERS1001.html) (hämtad: 2012-12-21)

USA:s ambassad i Nouakchott (2009-01-06) 09NOUAKCHOTT9, ALLEGED MAURITANIAN SUPPORT TO MALIAN TUAREG REBELS, konfidentiell diplomatikabel genom Wikileaks wikileaks.org/cable/2009/01/09NOUAKCHOTT9.html (hämtad: 2012-12-21)

Väyrynen, Raimo (2000) "Stable Peace through Security Communities? Steps Towards Theory-Building," Joan B. Kroc Institute Occasional Articles 18(3): 157–193.

Williams, P.D (2006), Explaining and Understanding Security Cooperation in Africa, African Security Review 19 (2) Pp 97-105.

Zakaria, Tabassum (2011-07-23) US checks reports of ship carrying arms for Libya, Reuters, www.reuters.com/article/2011/07/23/ozatp-libya-usa-ship-idAFJJOE76M01520110723 (hämtad: 2012-12-20)